

دانشگاه علوم پزشکی تهران
معاونت آموزشی دانشگاه
مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

کتابچه خلاصه مقالات اولین سمینار سراسری یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش علوم پزشکی

مرکز مطالعات و توسعه آموزش دانشگاه علوم پزشکی تهران

۳۰ آبان ماه ۱۳۹۲

برگزار کنندگان

رئیس سمینار: دکتر محمد جلیلی

دبیر سمینار: دکتر عظیم میرزازاده

دبیر علمی سمینار: دکتر غلامرضا حسن زاده

دبیر اجرایی سمینار: مریم علیزاده

اعضای کمیته علمی (به ترتیب حروف الفبا): دکتر فرید ابوالحسنی، دکتر محمد جلیلی، دکتر غلامرضا حسن زاده، دکتر حسین درگاهی، دکتر محمد دوستی، دکتر طیبه رستگار، دکتر بهجت سیفی، دکتر هومن شهبواری، مریم علیزاده، دکتر گیتی کریمخانلوئی، دکتر نادر ممتازمنش، دکتر عظیم میرزازاده، دکتر کامران میرزایی

اعضای کمیته اجرایی (به ترتیب حروف الفبا): سعیده حشمتی، حمید خانجانی، نرگس خاتون عزیزیان، مریم خانه زاد، مژگان خانی، دکتر محمدصادق دهقان، شیما علی آبادی، اصغر غازان، فاطمه قربی، نرگس کوهی فرد، محبوبه مافی نژاد، سپیده متین نژاد، رسول معصومی

فهرست

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار.....
۲	سمینار یادگیری مبتنی بر تیم در یک نگاه.....
۳	برنامه سمینار.....
۶	خلاصه مقالات پذیرفته شده به صورت سخنرانی.....
۲۸	خلاصه مقالات پذیرفته شده به صورت پوستر:.....

پیشگفتار

مراکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی مسؤول و سردمدار حرکت به سمت ارتقای کیفیت آموزش پزشکی محسوب می‌شوند. یکی از مهم‌ترین و تأثیرگذارترین اقدامات در زمینه ارتقای کیفیت آموزش پزشکی، استفاده از رویکردهای نوین آموزشی، روش‌های یادگیری فعال و تدریس دانشجو محور است. در این راستا اشاعه روش‌های مذکور، به عنوان حلقه مفقوده آموزش پزشکی، با هدف آشناسازی هرچه بیشتر متخصصان علوم پزشکی با مباحث تخصصی این حوزه و به اشتراک گذاشتن دانش و تجربه آنان، به عنوان یکی از مسؤولیت‌های اساسی مراکز توسعه آموزش پزشکی محسوب می‌گردد.

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی تهران افتخار دارد که در راستای اهداف خویش که اعتلای علم طب و ارتقای سلامت جامعه است، برگزار کننده‌ی "اولین سمینار سراسری یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش علوم پزشکی" باشد.

"اولین سمینار سراسری یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش پزشکی"، تلاشی است در جهت ارائه روش یادگیری مبتنی بر تیم به عنوان یکی از روش‌های یادگیری فعال در آموزش علوم پزشکی. محورهای اصلی این سمینار بر مبنای مفاهیم و تعاریف پایه یادگیری مبتنی بر تیم، تفاوت‌های یادگیری مبتنی بر تیم با سایر روش‌های نوین آموزشی، نقاط قوت و ضعف یادگیری مبتنی بر تیم، پیش نیازهای اجرای یادگیری مبتنی بر تیم در شرایط کشور ما و تجربیات اجرای یادگیری مبتنی بر تیم در کشور، در نظر گرفته شده است.

امیدواریم که برگزاری این سمینار و انتشار این کتابچه، بستر نهادینه شدن اصول علمی در استفاده از این روش نوین در آموزش پزشکی را فراهم سازد.

از عموم دست اندرکاران، اعضای محترم کمیته علمی، اجرایی، اعضای محترم هیأت علمی دانشگاه‌ها، مراکز مطالعات دانشگاه‌های علوم پزشکی، و کلیه عزیزانی که ما را در برنامه‌ریزی و اجرای این همایش یاری رساندند تشکر می‌نمایم و از خداوند تبارک و تعالی مزید توفیقات همگان را مسألت داریم.

دکتر عظیم میرزازاده

دبیر سمینار

سمینار یادگیری مبتنی بر تیم در یک نگاه

عنوان برنامه	زمان
افتتاحیه	۸:۳۰ تا ۸
سخنرانی های کلیدی	۱۰:۳۰ تا ۸
استراحت و پذیرایی و بازدید از پوسترها	۱۰:۳۰ تا ۱۰
سخنرانی های کوتاه ۱	۱۲ تا ۱۰:۳۰
ناز و ناهار و بازدید از پوسترها	۱۳:۳۰ تا ۱۲:۰۰
سخنرانی های کوتاه ۲	۱۴:۳۰ تا ۱۳:۳۰
استراحت و پذیرایی و بازدید از پوسترها	۱۵:۰۰ تا ۱۴:۳۰
پانل: مناظره موافقان و مخالفان یادگیری مبتنی بر تیم	۱۶:۳۰ تا ۱۵:۰۰
اختتامیه	۱۷:۰۰ تا ۱۶:۳۰

برنامه سمینار

عنوان برنامه	زمان
افتتاحیه تلاوت آیاتی از کلام الله مجید خوشامدگویی معاون آموزشی دانشگاه خوشامدگویی دبیر علمی سمینار و معرفی اهداف و برنامه سمینار	۸:۳۰ تا ۸
سخنرانی های کلیدی هیات رئیسه: دکتر محمد جلیلی، دکتر نادر ممتازمنش، دکتر عظیم میرزازاده سخنرانی اول: روش های نوین آموزشی (دکتر ممتازمنش) سخنرانی دوم: مقدمه ای بر روش یادگیری مبتنی بر تیم و مبانی نظری، اصول اخلاقی و تاریخچه آن (دکتر غلامرضا حسن زاده) سخنرانی سوم: مراحل اجرای روش یادگیری مبتنی بر تیم (Dean Parmelee) ^۱ سخنرانی چهارم: مروری بر مراحل عملی روش یادگیری مبتنی بر تیم و تجربه دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران (دکتر ابوالحسنی)	۱۰:۳۰ تا ۱۰
استراحت و پذیرایی و بازدید از پوسترها	۱۰:۳۰ تا ۱۰
سخنرانی های کوتاه	۱۲:۳۰ تا ۱۰
هیات رئیسه: دکتر حسین درگاهی، دکتر غلامرضا حسن زاده، دکتر گیتی کریمخانلویی	

^۱ Dean X. Parmelee, M.D., Associate Dean, Boonshoft School of Medicine, Wright State University Boonshoft School of Medicine, Dr. Parmelee has championed 'active learning' in its curriculum, including the development of Team-Based Learning™ (TBL™) in all major courses and most clerkships. He was the *Inaugural President* of the Team-Based Learning Collaborative (teambasedlearning.org).

میزان یادگیری دانشجویان پزشکی از درس بهداشت یک در روش یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) و سخنرانی
دکتر کامران میرزایی*، دکتر ثریا زحمتکش (دانشگاه علوم پزشکی بوشهر)
یادگیری مبتنی بر تیم: کاربرد شیوه ی نوین آموزش در پره کلینیک دندانپزشکی ترمیمی و بررسی تاثیر آن
بر مهارت‌های عملی دانشجویان
ساناز کارگزار*، مجید اکبری (دانشگاه علوم پزشکی مشهد)
۱۰:۳۰ تا ۱۰:۴۰
۱۰:۴۰ تا ۱۰:۵۰

تاثیر روش یادگیری مبتنی بر تیم بر میزان یادگیری آناتومی در دانشجویان توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی
تهران
طیبه رستگار*، سودابه هوشیاری (دانشگاه علوم پزشکی تهران)
۱۰:۵۰ تا ۱۱
۱۱ تا ۱۱:۱۰

یادگیری مبتنی بر تیم با استفاده از ابزار نقشه مفهومی؛ رویکردی نو به یادگیری فعال در دانشجویان
زهره کریمیان*، بهداد امیری، صدیقه کریمیان (دانشگاه علوم پزشکی شیراز)
۱۱ تا ۱۱:۱۰

بررسی نگرش دانشجویان در خصوص کار تیمی در دانشگاه علوم پزشکی تهران
دکتر حسین درگاهی*، دکتر حجت رحمانی، راحله وحدانی، الهام حق شناس، اکرم مولایی زاده (دانشگاه علوم پزشکی
تهران)
۱۱:۱۰ تا ۱۱:۲۰

تبیین تجربیات اساتید از یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش های نظری و بالینی
ملیکا مهدوی*، فرزانه مختاری، دکتر اکرم ثناگو، علیرضا شریعتی، دکتر لیلیا جویباری (دانشگاه علوم پزشکی گلستان)
۱۱:۲۰ تا ۱۱:۳۰

یادگیری مبتنی بر تیم در یادگیری الکترونیکی
نوشین کهن*، آزاده کردستانی مقدم، عاتکه موسوی (دانشگاه علوم پزشکی تهران)
۱۱:۳۰ تا ۱۱:۴۰

بررسی موانع به کارگیری روش یادگیری مبتنی بر تیم از دیدگاه یادگیرندگان
مرضیه برزگر*، فریبا خانی پور، سید علی مسعودی، ندا مودب، صدیقه مختارپور (دانشگاه علوم پزشکی شیراز)
۱۱:۴۰ تا ۱۱:۵۰

۱۱:۵۰ تا ۱۲
بحث و جمع بندی

۱۲:۰۰ تا ۱۳:۳۰
ناز و ناهار و بازدید از پسترها

۱۳:۳۰ تا ۱۴:۳۰
سخنرانی های کوتاه ۲

هیات رئیسه: دکتر فرید ابوالحسنی، دکتر کامران میرزایی، دکتر طیبه رستگار

مقایسه میزان یادگیری دانشجویان تغذیه از درس فیزیولوژی در روش یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) و سخنرانی ۱۳:۳۰ تا ۱۳:۴۰

دکتر ثریا زحمتکش*، دکتر کامران میرزایی (دانشگاه علوم پزشکی بوشهر)

تأثیر یادگیری مبتنی بر گروه بر انجام معاینات سیستم عصبی

۱۳:۴۰ تا ۱۳:۵۰

دکتر معصومه همتی مسلک پاک*، فرزاد زارعی (دانشگاه علوم پزشکی ارومیه)

ارزیابی روش **Team based learning** در تدریس درس زبان انگلیسی برای دانشجویان رشته ی پزشکی

۱۳:۵۰ تا ۱۴

گیتی کریمخانلویی (دانشگاه علوم پزشکی زنجان)

مقایسه میزان رضایتمندی اساتید مشاور دانشجویان شاهد و ایثارگر از شیوه آموزشی "یادگیری مبتنی بر تیم TBL" نسبت به شیوه "سخنرانی"

۱۴ تا ۱۴:۱۰

دکتر مریم سعیدی*، دکتر غلامرضا حسن زاده، دکتر مجید مشکینی، دکتر محمدرضا پیرمرادی (وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)

طراحی کریکولوم مبتنی بر توانمندی بر اساس یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش پزشکی

۱۴:۱۰ تا ۱۴:۲۰

شیرما طباطبایی* (دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی)

بحث و جمع بندی

۱۴:۲۰ تا ۱۴:۳۰

استراحت و پذیرایی و بازدید از پوسترها

۱۴:۳۰ تا ۱۵:۰۰

پانل: مناظره موافقان و مخالفان یادگیری مبتنی بر تیم

۱۵:۰۰ تا ۱۶:۳۰

اختتامیه

۱۶:۳۰ تا ۱۷:۰۰

خلاصه مقالات پذیرفته شده به صورت سخنرانی کوتاه

طراحی کوریکولوم مبتنی بر توانمندی بر اساس یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش پزشکی

* شیما طباطبایی

* دکترای تخصصی آموزش پزشکی – دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

زمینه و هدف:

هدف اولیه یادگیری مبتنی بر تیم فراتر از پوشش محتوای آموزشی است، بلکه هدف، ارائه فرصت کسب دانش نظری و عملی دانشجویان است. هدف مهم دیگر یادگیری مبتنی بر تیم، اطمینان از کسب مهارت کامل دانشجویان به وسیله تمرین دانش و مهارت آموخته شده و به کارگیری آن در گروه، در حل مسائل جاری در آموزش پزشکی است. این مطالعه کیفی به منظور بررسی تجربه تدوین کوریکولوم مبتنی بر توانمندی بر اساس یادگیری مبتنی بر تیم در دوره دکترای تخصصی آموزش پزشکی صورت پذیرفته است.

روش کار:

در این مطالعه از رویکرد پدیدارشناسی استفاده شد. جامعه مطالعه دانشجویان دکترای آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی بودند که این تجربه در واحد درسی طراحی کوریکولوم مبتنی بر توانمندی را داشتند. نمونه‌گیری مبتنی بر هدف صورت گرفت. برای جمع‌آوری اطلاعات از مصاحبه نیمه ساختاریافته استفاده شد. برای انتخاب مصاحبه‌شوندگان از روش نمونه‌گیری هدفمند (Purposeful Sampling) که خاص پژوهش‌های کیفی است، استفاده گردید. تجزیه و تحلیل مصاحبه‌ها بر اساس روش تحلیل تفسیری (Interpretational Analysis)، و در نرم‌افزار open coding وارد شد، که منجر به استخراج ۶ طبقه با ۱۸ زیرگروه گردید.

یافته‌ها:

طبقات شامل عناوین طراحی کوریکولوم، ویژگی تیم، توانمندی، ویژگی یادگیری تیمی، فیدبک، ارزشیابی بودند. در مورد برخی از چالش‌ها، راهکارهایی توسط شرکت‌کنندگان ارائه شد.

بحث و نتیجه گیری:

نتایج تأکید می‌کنند که در روش یادگیری پویایی مانند یادگیری مبتنی بر تیم، تأکید بر کسب توانمندی، ضبط و ثبت کردن تجارب و عملکردهای دانشجویان و کلیه ابعادی که مجموعاً صلاحیت competency را شکل می‌دهند، مستلزم به کارگیری رویکردهای چند جانبه، توجه به محورهای مختلف و تمام شرایطی است که رفتار و عملکردهای مشهود را در دانشجویان در گروه در یادگیری هدفمند تیمی شکل می‌دهند. مفاهیم مطالعه حاضر به دلیل پرداختن به ابعاد مختلف چالش‌های یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش پزشکی در طراحی و اجرای طراحی کوریکولوم مبتنی بر توانمندی کاربرد دارد و اجرای رویکردها و مدل‌های جامع یادگیری مبتنی بر تیم را به استفاده روش‌های انفرادی یادگیری پیشنهاد می‌کند. توجه مسئولان آموزش پزشکی به چالش‌های یادگیری مبتنی بر تیم و راهکارهایی که در خلال مصاحبه‌ها بیان شد، می‌تواند در ارائه روش‌های عملی مناسب‌تر، کمک شایانی نماید.

کلید واژه‌ها: آموزش پزشکی، یادگیری مبتنی بر تیم، طراحی کوریکولوم مبتنی بر توانمندی

بررسی موانع به کارگیری روش یادگیری مبتنی بر تیم از دیدگاه یادگیرندگان**مرضیه برزگر^{۱*}، فریبا خانی پور^۲، سید علی مسعودی^۳، ندا مودب^۴، صدیقه مختارپور^۵*****دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران، دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی**mari_ami113@yahoo.com**۲ معاونت فرهنگی دانشگاه علوم پزشکی شیراز****۳ و ۵ دانشگاه علوم پزشکی شیراز****زمینه و هدف:**

با وجود شناخت تأثیر روش آموزش مبتنی بر تیم، هنوز چالش‌های زیادی در جایگزینی آن با شیوه‌های سنتی رایج وجود دارد. از آنجا که گام نخست در افزایش استفاده از این روش، شناسایی این چالش‌ها و تلاش جهت رفع آن‌ها می‌باشد، مطالعه حاضر با هدف بررسی موانع به کارگیری این روش در آموزش از دید دانشجویان به عنوان مشتریان اصلی آن انجام گرفت.

روش کار:

این مطالعه توصیفی- مقطعی بر روی ۸۰ نفر از دانشجویان پزشکی مقطع علوم پایه از دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز و دانشکده پزشکی دانشگاه آزاد شیراز انجام شد. ابزار جمع‌آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته‌ای در مقیاس لیکرت ۵ تایی، مشتمل بر دو قسمت اطلاعات دموگرافیک و ۱۸ سوال مربوط به موانع به کارگیری در ۴ گروه یاد دهنده، یادگیرنده، برنامه و محتوای درسی و امکانات و منابع بود. نمره‌گذاری به این صورت بود که دانشجویان نظر خود را در مورد هر عامل که تا چه اندازه در عدم به کارگیری این روش موثر است به صورت بسیار زیاد تا بسیار کم مشخص می‌کردند. به گزینه بسیار زیاد نمره ۵ و بسیار کم نمره ۱ داده می‌شد. روایی و پایایی آن مطلوب تعیین شد (موانع از مقالات مختلف مربوطه استخراج شده بودند). داده‌ها با استفاده از نرم افزار spss 18 تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها:

۶۹٪ نمونه‌ها از دانشگاه دولتی و ۳۱٪ دانشگاه آزاد، ۳۷٪ مذکر و ۶۳٪ مونث و ورودی سال‌های ۸۹ تا ۹۱ بودند. میانگین سن نمونه‌ها ۲۱ سال بود. تمامی سوالات (عامل‌های مانع در به کارگیری روش) نمرات بالاتر از میانگین کسب کردند. از دید دانشجویان موانع مربوط به محتوا و برنامه درسی بیشترین تأثیر و موانع مربوط به استاد کمترین تأثیر را داشتند. در این میان

زیاد بودن حجم مطالب درسی با نمره ۴,۲ از دید دانشجویان بیشترین تأثیر را در عدم به کارگیری روش آموزش مبتنی بر تیم داشت و کم اثرترین عامل، عدم تسلط استاد به محتوای درس با امتیاز ۲,۷ بود. بین آزاد یا دولتی بودن دانشگاه محل تحصیل ارتباط معناداری وجود نداشت. در حالی که بین دانشجویان دختر و پسر این تفاوت معنادار بود ($p\text{-value}=0.04$).

بحث و نتیجه گیری:

با تعیین محتوای دروس به صورت core، non-core و کاهش حجم ضروری محتوای دروس و برخی تغییرات دیگر می توان زمینه استفاده از اینگونه روش های نوین در آموزش را فراهم و از این طریق کیفیت آموزش را ارتقا بخشید.

کلید واژه ها: یادگیری مبتنی بر تیم، موانع، دانشجو

یادگیری مبتنی بر تیم: کاربرد شیوهی نوین آموزش در پره کلینیک دندانپزشکی ترمیمی و بررسی تاثیر آن بر مهارت‌های عملی دانشجویان

سازگار کارگزار^{۱*}، مجید اکبری^۲

^{۱*} دانشجوی دندانپزشکی، خراسان رضوی، مشهد، دانشکده دندانپزشکی

kargozars881@mums.ac.ir

^۲ دانشیار دندانپزشکی ترمیمی و زیبایی، مرکز تحقیقات دندانپزشکی، دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

زمینه و هدف:

یادگیری موثر دانشجویان دندانپزشکی در واحد پره کلینیک، مقدمه‌ی ورود به فعالیت‌های آموزشی مناسب در بالین است. با توجه به اهمیت این واحد، استفاده از روش‌های ارتقای یادگیری بسیار ضروریست. هدف از این مطالعه، معرفی روش نوین آموزش در پره کلینیک دندانپزشکی ترمیمی و بررسی تاثیر آن بر مهارت‌های عملی دانشجویان است.

روش کار:

در این مطالعه از تکنیک یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)، به منظور تسهیل و ارتقای یادگیری دانشجویان در پره کلینیک ترمیمی استفاده شد. بدین منظور، تعداد ۴۸ نفر از دانشجویان سال چهارم، به صورت اختیاری در این دوره، که در نیم‌سال اول سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ برگزار گردید شرکت نمودند. در طول دوره، که به صورت ۶ جلسه‌ی مجزا برگزار گردید، دانشجویان به گروه‌های ۴ نفره تقسیم و سرفصل‌های تعیین شده در هر جلسه، با توجه به متدولوژی TBL کلاسیک به آنان ارائه شد. موضوع هر جلسه و منبع موجود برای مطالعه، قبل از هر جلسه در اختیار دانشجویان قرار داده می‌شد. برای هر جلسه، سه مرحله‌ی اصلی TBL انجام شد. در آغاز هر جلسه، دانشجویان موظف به پاسخ‌گویی به سوالات انفرادی موضوعی بودند. پس از آن، دانشجویان به سوالاتی مشابه با سوالات انفرادی، اما این بار به صورت تیمی پاسخ دادند. پاسخ‌های هر گروه جمع‌آوری شده و برای ارائه‌ی یک بازخورد سریع نمره‌دهی شده و مورد بحث قرار می‌گرفتند. سپس دانشجویان در گروه‌های خود، به صورت فردی و تیمی، به انجام تکالیف و تمرین‌های عملی تعیین شده توسط مدرس، در یک بازه‌ی زمانی مشخص پرداختند. در پایان دوره از دانشجویان نظرسنجی به عمل آمد. در پایان نیم‌سال دوم سال تحصیلی ۹۲-۱۳۹۱ بعد از گذراندن واحد بالینی ترمیمی عملی ۲، میانگین نمرات پایان بخش دانشجویان شرکت کننده در واحد اختیاری ترمیمی با دانشجویانی که در این واحد شرکت نکرده بودند با استفاده از آزمون T-test مقایسه شد. ($\alpha=0.05$)

یافته‌ها:

نتایج این مطالعه نشان داد که میانگین نمرات دانشجویان شرکت کننده در دوره بالاتر از میانگین نمرات دانشجویانی که در دوره شرکت نداشتند، بود ($P < 0.05$). همچنین نتایج نظرسنجی نشان داد که ۹۷ درصد دانشجویان از برگزاری این دوره رضایت داشته و گذراندن آن را به این شیوه مفید تشخیص دادند.

بحث و نتیجه‌گیری:

این مطالعه نشان داد استفاده از روش نوین یادگیری مبتنی بر تیم می‌تواند موجب ارتقای یادگیری همراه با رضایت دانشجویان در واحدهای عملی دندانپزشکی گردد.

کلید واژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، پره‌کلینیک ترمیمی، کلینیک ترمیمی

یادگیری مبتنی بر تیم با استفاده از ابزار نقشه مفهومی؛ رویکردی نو به یادگیری فعال در دانشجویان**زهرا کریمیان^۱، بهداد امیری^۲، صدیقه کریمیان^۳****^۱ کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شیراز، ایران**

z_karimian_z@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد زبان شناسی، دبیر آموزش و پرورش شیراز و مدرس دانشگاه آزاد اسلامی**^۳ کارشناس مدیریت بازرگانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد شیراز****زمینه و هدف:**

نقشه مفهومی از ابزارهای اصلی در یادگیری عمیق و نظام‌مند است. نقشه مفهومی به تشکیل یک بنیان علمی جامع و سازمان یافته از محتوای علم منجر می‌شود. از آنجا که مفاهیم آموزشی، غیر خطی و شبکه‌ای هستند، این مفاهیم بایستی به صورت شبکه‌های سازمان یافته و اطلاعات مرتبط به هم یادگرفته شوند، نه صرفاً فهرستی از حقایق از هم گسیخته که به هم ربطی ندارند. یادگیری مبتنی بر تیم نیز از راهبردهای اصلی در یادگیری فعال، و تقویت مهارت‌های ارتباطی و مدیریتی در دانشجویان است. با توجه به ضرورت تفکر مفهومی و نیز مهارت‌های ارتباطی در دانشجویان مدیریت، تحقیق حاضر با هدف بررسی تاثیر کارگاه نقشه مفهومی به روش یادگیری مبتنی بر تیم در دانشجویان مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی انجام شد.

روش کار:

تحقیق حاضر در سال ۱۳۹۱ به روش نیمه تجربی انجام شد. تاثیر مداخله آموزش از طریق تحلیل نقشه‌های مفهومی ترسیم شده توسط دانشجویان بعد از برگزاری کارگاه انجام گردید. در مجموع ۲۴ دانشجوی سال دوم مدیریت خدمات بهداشتی درمانی شرکت داشتند که در ۶ گروه تقسیم شدند. نقشه‌های مفهومی با استفاده از ۷ شاخص تعداد مفاهیم، ارتباطات طولی، ارتباطات عرضی، منطقی بودن ارتباطات عرضی، محل مناسب عامل محوری، تقارن‌های مونی و افعال ارتباطی بررسی شدند. همچنین رفتارهای دانشجویان در تیم، بعد از اتمام دوره با شاخص میزان نقدپذیری، مهارت‌های ارتباطی، مسئولیت پذیری، تعامل و همکاری مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها:

با توجه به اینکه اغلب بخش‌های دوره در قالب کار گروهی طراحی شده بود، دانشجویان در روندی افزایشی میزان مشارکت و تعامل بیشتری را نشان دادند و این امر به ویژه به خاطر رقابت بین گروهی در کارهای گروهی بیشتر قابل مشاهده بود. نحوه نقدکردن و پذیرش نقد در طول دوره ۴ روزه با روندی مثبت رو به بهبود بود و استدلال دانشجویان در هنگام نقدکردن

در مقایسه با اوایل دوره به طور کاملاً مشهودی ارتقا یافت. همچنین تحمل افراد در پذیرش اشکالات خود در کارهای گروهی روند مثبتی را نشان می‌داد. بر اساس تحلیل ۶ نقشه مفهومی ترسیم شده توط گروه‌ها، بیشترین نمره مربوط به «منطقی بودن ارتباطات طولی بین متغیرها» (۸۵٪) و کمترین نمره مربوط به «تعداد ارتباطات عرضی» بود (۵۵٪).

بحث و نتیجه‌گیری:

یادگیری مبتنی بر تیم در افزایش مهارت‌های یادگیری و ارتباطی دانشجویان تاثیر مثبت دارد. با توجه به آنکه ارتباطات عرضی شاخصی از تفکر سیستمی و کل‌نگر محسوب می‌شود و با توجه به ضرورت تفکر و تحلیل سیستمی در دانشجویان، به ویژه در رشته مدیریت، لازم است این مهارت تفکر در دانشجویان بیشتر تقویت گردد و پیشنهاد می‌شود قبل از شروع اولین دوره کارآموزی این مهارت تفکر به همه دانشجویان آموزش داده شود تا در تحلیل مسائل به عنوان ابزاری برای سازماندهی تفکر و اندیشه سیستمی به آن‌ها کمک کند.

کلید واژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، نقشه مفهومی، یادگیری فعال، دانشجو

ارزیابی روش Team based learning در تدریس درس زبان انگلیسی برای دانشجویان رشته‌ی پزشکی

دکتر گیتی کریمخانلویی^{۱*}، فائزه عباسچیان^۲

زمینه و هدف:

در کنار تقاضای رو به رشد تحصیلات اساتید و دانشجویان با مشکل کلاس‌های پرازدحام مواجه می‌شوند استفاده از شیوه‌های تدریس نوین و دانشجو مدار ضروری به نظر می‌رسد. یکی از این شیوه‌ها، تدریس مبتنی بر تیم می‌باشد.

اهداف این تحقیق به شرح زیر می‌باشد:

- ❖ طراحی فعالیت‌های آموزشی با استفاده از TBL در آموزش زبان و تعیین اهداف کلی و رفتاری متناسب با موضوع تدریس
- ❖ تعیین تکالیف درسی دانشجویان در TBL
- ❖ برگزاری جلسه بحث‌های تیمی دانشجویان برای آموزش مباحث زبان انگلیسی
- ❖ سنجش نگرش دانشجویان به شیوه تدریس مبتنی بر TBL

روش کار:

شرکت کنندگان در این تحقیق از ۱۱۰ نفر دانشجوی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی زنجان تشکیل شد. توضیحات لازم در مورد تکالیف و مشارکت دانشجویان برای پاسخ دادن به سوالات با استفاده از روش آموزش مبتنی بر تیم پیشنهاد شده توسط نظریه پردازان ارائه گردید. سپس دانشجویان به تیم‌های کوچک ۴ نفره تقسیم شدند تا با استفاده از مطالب خوانده شده و بحث و تبادل نظر با یکدیگر به پاسخ سوال‌های مورد نظر دست یابند. سپس بعد از آموزش دادن به مدت دو ترم متوالی نگرش دانشجویان به این روش تدریس با استفاده از پرسشنامه استاندارد مورد ارزیابی قرار گرفت. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند.

یافته‌ها:

بخش قریب به اتفاق دانشجویان (۹۳٪) نسبت به استفاده از روش آموزش مبتنی بر تیم در مقایسه با سخنرانی نظر مثبت داشتند و فعالانه در بحث‌های گروهی شرکت کردند. در ضمن طبق اطلاعات جمع‌آوری شده توسط پرسشنامه‌ی مربوطه دانشجویان نگرش مثبتی به این شیوه‌ی آموزشی داشتند.

بحث و نتیجه گیری:

تدریس به روش یادگیری بر اساس TBL از روش های آموزش دانشجوی محور است. فراگیران با استفاده از شیوه مباحثه، فعالانه در فعالیت های آموزشی در قالب تیم های کوچک شرکت کرده و تجربیات و نظرات خود را با یکدیگر در میان می گذارند. با توجه به اهمیت آموزش دانشجوی محوری به ویژه برای رشته های پزشکی و به منظور آشنایی دانشجویان با روش Team based learning و تشویق و مشارکت آنان در امر یادگیری، در تدریس مباحث زبان استفاده از روش آموزش مبتنی بر تیم پیشنهاد می شود.

همچنین نتایج نشان داد که در چنین کلاس هایی به جای استفاده از روش های سنتی آموزش که در آن نقش استاد فقط صحبت نمودن یک طرفه بوده و دانشجویان درگیر بحث و درس نمی شوند از روش های مباحثه ای تیمی استفاده می شود. همه ی دانشجویان در مورد سودمند بودن این شیوه ی تدریس در چنین کلاس هایی اتفاق نظر داشتند. پیشنهاد می شود که سیاست گذاران برنامه های آموزشی، با ایجاد جایگاه آموزشی، امکانات مناسبی فراهم سازند که دانشجویان بتوانند به نحو مناسب از این شیوه ی تدریس بهره مند شوند.

کلید واژه ها: آموزش مبتنی بر تیم، TBL، پزشکی، دانشجوی محور

میزان یادگیری دانشجویان پزشکی از درس بهداشت یک در روش یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) و سخنرانی**دکتر کامران میرزایی^{۱*}، دکتر ثریا زحمتکش^۲*****متخصص پزشکی اجتماعی، مدیر مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی**Email: kamran.mirzaei@yahoo.com**^۲پزشک عمومی، دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی، مربی گروه بهداشت عمومی دانشکده بهداشت**Email: zahmatkeshs2004@yahoo.com**مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بوشهر****زمینه و هدف:**

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) نوعی راهبرد آموزشی است که با هدف افزایش مهارت دانشجویان در دستیابی به سطوح بالاتر یادگیری شناختی از طریق به کارگیری دانش فردی در قالب یک تیم اجرا می‌شود. در این روش یادگیری به صورت فعال و مشارکتی از طریق تقویت توان پاسخگویی فردی و تیمی، تعامل گروهی و افزایش انگیزی مشارکت در بحث‌های گروهی صورت می‌گیرد. هدف از این مطالعه مقایسه میزان یادگیری دانشجویان پزشکی در درس بهداشت یک به روش TBL و شیوه سخنرانی بود.

روش کار:

در یک مطالعه به روش نیمه تجربی، کلیه دانشجویان پزشکی که درس بهداشت یک را اخذ نموده بودند، شرکت داده شدند (۶۴ نفر). هشت جلسه اول مباحث بهداشت یک به صورت سخنرانی و هشت جلسه باقیمانده به روش TBL تدریس شد. جهت ارزیابی میزان یادگیری دانشجویان در پایان دو دوره آموزشی، آزمون به روش MCQ برگزار گردید. همچنین پرسشنامه ارزیابی رضایتمندی از روش تدریس ارائه شده در پایان هر دو دوره توسط دانشجویان تکمیل گردید. داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها:

یافته‌های پژوهش اختلاف معناداری را بین میانگین نمرات دانشجویان در دو روش سخنرانی و TBL نشان داد (به ترتیب $16/32 (\pm 1/64)$ و $18/44 (\pm 1/58)$ ، $(P < 0/004)$). همچنین میزان رضایتمندی از روش TBL بالاتر از روش سخنرانی بود (به ترتیب $8/28 (\pm 1/15)$ و $5/23 (\pm 1/08)$ از حداکثر نمره ۱۰، $(P < 0/001)$). بین میزان رضایتمندی دانشجویان از روش تدریس و جنسیت آنان رابطه‌ای مشاهده نشد ($P = 0/716$).

بحث و نتیجه‌گیری:

نتایج بیانگر موثرتر بودن به کارگیری روش آموزش مشارکتی در تدریس دانشجویان و بالاتر بودن میزان رضایت دانشجو از روش تدریس ارائه شده در مقایسه با روش سنتی سخنرانی است. این یافته بر تمایل دانشجویان به یادگیری مشارکتی و فعال در مقایسه با روش‌های منفعل و یک‌سویه سنتی تاکید نمود.

کلید واژه‌ها: یادگیری، یادگیری مبتنی بر تیم، سخنرانی، دانشجو

تأثیر روش یادگیری مبتنی بر تیم بر میزان یادگیری آناتومی در دانشجویان توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران

طیبه رستگار* ، سودابه هوشیاری^۱

* استادیار گروه آناتومی دانشکده پزشکی – دانشگاه علوم پزشکی تهران

trastegar@sina.tums.ac.ir

^۱ کارشناس گروه آناتومی دانشکده پزشکی – دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمینه و هدف:

افزایش مشارکت دانشجویان در امر یادگیری، به طور قابل ملاحظه‌ای در روش‌های نوین آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)، نوعی از یادگیری مشارکتی با ساختار مشخص است که هدف آن افزایش شناختی با به کارگیری دانش فردی دانشجویان در قالب یک تیم است. در مطالعه حاضر، میزان یادگیری دانشجویان مقطع کارشناسی فیزیوتراپی و کاردرمانی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران در تدریس آناتومی دست در واحد آناتومی اندام به دو روش سخنرانی و TBL مقایسه گردید.

روش کار:

این مطالعه نیمه‌تجربی روی ۳۶ دانشجوی کارشناسی فیزیوتراپی به شیوه‌ی تدریس سخنرانی و ۲۱ دانشجوی کارشناسی کاردرمانی به روش یادگیری مبتنی بر تیم در دانشکده توانبخشی صورت گرفت. میزان یادگیری دانشجویان با دو شیوه تدریس سخنرانی و یادگیری مبتنی بر تیم، با استفاده از آزمون چندگزینه‌ای اندازه‌گیری شد و میانگین نمرات آزمون‌ها در دو شیوه تدریس، با آزمون‌های آماری تی مستقل و تحلیل واریانس یک طرفه مقایسه گردید.

یافته‌ها:

نمرات دانشجویان طی تدریس TBL در هر دو ارزیابی فردی و گروهی، ۲۰/۸۶٪ رشد را نشان داد. بین میانگین نمره سخنرانی و میانگین ارزیابی گروهی TBL، تفاوت معناداری وجود داشت ($p \leq 0/05$).

بحث و نتیجه گیری:

یافته‌های ما نشان داد که TBL یک روش موثر یادگیری در امر آموزش نسبت به روش سخنرانی است. یافته‌های این بررسی می‌تواند به تغییر دیدگاه دانشجویان، مدرسین و مسئولان آموزشی نسبت به انتخاب مناسب روش آموزشی و تأثیر آن در انتقال دانش و دستیابی به اهداف آموزشی تعیین شده، کمک کند.

کلید واژه‌ها:

روش تدریس، سخنرانی، یادگیری مبتنی بر تیم، آموزش

مقایسه میزان رضایت‌مندی اساتید مشاور دانشجویان شاهد و ایثارگر از شیوه آموزشی "یادگیری مبتنی بر تیم TBL" نسبت به شیوه "سخنرانی"

دکتر مریم سعیدی*، دکتر غلامرضا حسن زاده^۱، دکتر مجید مشکینی^۲، دکتر محمدرضا پیرمرادی^۳،

پوران بهلولی^۴، حمید آتشکار^۵، سید سعید هاشمی نظری^۶

*تهران، ساختمان وزارت بهداشت، اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر

m.saeedi@behdasht.gov.ir

^۱رییس مرکز سنجش آموزش پزشکی وزارت بهداشت، عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران

^۲مدیر کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت بهداشت

^۳عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران

^۴کارشناس اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت بهداشت

^۵کارشناس اداره کل امور دانشجویان شاهد و ایثارگر وزارت بهداشت

^۶عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

زمینه و هدف:

شیوه آموزشی "یادگیری مبتنی بر تیم TBL" چند سالی است در دنیا مطرح و مورد اجرا و ارزشیابی قرار گرفته است. در این مطالعه ضمن اینکه این شیوه جهت بازآموزی اساتید مشاور دانشجویان شاهد و ایثارگر به کار گرفته شد، میزان تاثیر این روش در رضایت‌مندی فراگیرندگان نسبت به شیوه رایج "سخنرانی" سنجیده شد. همچنین جهت ارزیابی نقش مدرس در ارائه TBL و تاثیر TBL بر عملکرد مدرس، کارگاه‌های TBL اجرا شده توسط دو مدرس نیز با هم مقایسه شد.

روش کار:

در این مطالعه ۶۵ تن از اساتید مشاور دانشجویان شاهد و ایثارگر که در کارگاه آموزشی اساتید مشاور کشوری در اردیبهشت ۱۳۹۲ شرکت نموده بودند، مورد آموزش به دو شیوه "یادگیری مبتنی بر تیم" و "سخنرانی" قرار گرفتند. کارگاه "امور آموزشی" به شیوه TBL توسط ۲ مدرس به طور جداگانه و کارگاه "امور مشاوره‌ای" به شیوه سخنرانی توسط ۱ مدرس ارائه شد.

اطلاعات به دست آمده توسط نرم افزار SPSS 16.5 آنالیز گردید. مقادیر $pvalue < 0.05$ معنی‌دار تلقی گردید.

بحث و نتیجه گیری:

در این مطالعه میزان رضایتمندی کلی اساتید مشاور دانشجویان شاهد و ایثارگر به عنوان فراگیرنده از شیوه "یادگیری مبتنی بر تیم" به صورت معنی داری نسبت به شیوه رایج "سخنرانی" بیشتر بود ($P \text{ value}=0.001$). این اختلاف معنی دار در برخی حیطه‌ها از جمله "کیفیت منابع و جزوات تهیه شده"، "فرصت کافی برای تمرین عملی آموخته‌ها"، "فعالیت جدی در راستای تحقق اهداف کارگاه"، "کمک و راهنمایی جهت یادگیری"، "ارتقای مهارت جهت حل مشکلات دانشجویان" و "تاثیر کارگاه در به کارگیری آموخته‌ها در فعالیت شغلی" دیده می‌شد. همچنین تفاوت در حیطه‌های رضایتمندی در فراگیرندگان از دو مدرس متفاوت در شیوه TBL می‌تواند بیان کننده این موضوع باشد که علاوه بر شیوه تدریس، شخص مدرس نیز در جلب رضایت فراگیرندگان موثر می‌باشد.

کلید واژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، اساتید مشاور، شیوه آموزشی

تأثیر یادگیری مبتنی بر گروه بر انجام معاینات سیستم عصبی

دکتر معصومه همتی مسلک پاک* (Ph. D)، فرزاد زارعی (MSc.)

*ارومیه، دانشکده پرستاری و مامایی

Hemmati_m@umsu.ac.ir**زمینه و هدف:**

یادگیری مبتنی بر گروه یکی از روش‌های رویکرد یادگیری فعال است که در آن آمادگی مستقل بیرون از کلاس با بحث گروه‌های کوچک در داخل کلاس ترکیب می‌شود. هدف از انجام این مطالعه تعیین تأثیر یادگیری مبتنی بر گروه بر معاینات سیستم عصبی دانشجویان پرستاری بود.

روش کار:

این مطالعه نیمه تجربی با شرکت دانشجویان سال سوم پرستاری انجام شد که طی آن در یک دوره آموزشی برای مهارت‌های بررسی سیستم عصبی، دانشجویان ترم پنجم در گروه مداخله و ترم ششم در گروه کنترل قرار گرفتند. در گروه کنترل از شیوه سخنرانی مرسوم و در گروه مداخله از شیوه یادگیری مبتنی بر گروه استفاده گردید. داده‌ها در قالب یک طرح پیش‌آزمون-پس‌آزمون در دو گروه جمع‌آوری شده و نهایتاً توسط نرم افزار آماری SPSS (Ver.20) و با آزمون‌های توصیفی و تحلیلی آنالیز گردید.

یافته‌ها:

میانگین و انحراف معیار پیش‌آزمون و پس‌آزمون در گروه یادگیری مبتنی بر گروه به ترتیب $13/39 \pm 4/52$ و $31/07 \pm 3/20$ و در گروه سخنرانی مرسوم $22/50 \pm 1/38$ و $23/22 \pm 3/69$ بود. آزمون آماری تی مستقل تفاوت معناداری را در هر دو آزمون نشان داد ($P < 0/005$). همچنین مابین نمرات آزمون تعهد آمادگی فردی و آزمون تعهد آمادگی گروهی در گروه یادگیری مبتنی بر گروه اختلاف معنادار آماری مشاهده گردید.

بحث و نتیجه‌گیری:

استفاده از رویکرد یادگیری مبتنی بر گروه در مقایسه با شیوه سخنرانی مرسوم منجر به بهبود بیشتر و پایداری در یادگیری بررسی سیستم عصبی در دانشجویان پرستاری می‌شود، لذا این روش می‌تواند به طور مؤثری به عنوان یک رویکرد آموزشی کارآمد در آموزش پرستاری مورد استفاده قرار بگیرد.

کلید واژه‌ها: آموزش مبتنی بر گروه، یادگیری فعال، بررسی سیستم عصبی، دانشجویان پرستاری

یادگیری مبتنی بر تیم^۱ در یادگیری الکترونیکی

نوشین کهن* - آزاده کردستانی مقدم^۱ - عاتکه موسوی^۱

* دانشجوی دکتری تخصصی آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

E-mail: Nu.kohan@gmail.com

زمینه و هدف:

یادگیری مبتنی بر تیم رویکرد آموزشی نسبتاً جدیدی در تدریس است. در این روش به منظور یادگیری عمیق و افزایش اثربخشی از فعالیت‌های گروهی تعاملی همانند گروه‌های کوچک استفاده می‌شود. تاکنون از این روش به صورت گسترده در کلاس‌های درس بهره‌گیری شده است. در این مقاله سعی شده است که چهارچوبی به منظور ارتقاء ارتباطات و پویایی گروه در یادگیری مبتنی بر تیم در یک محیط آموزشی آنلاین ارائه گردد.

روش کار:

این مطالعه یک جستجوی اینترنتی است که با مروری بر مقالات علمی با استفاده از کلیدواژه‌های "یادگیری مبتنی بر تیم"، "یادگیری الکترونیکی"، "یادگیری ترکیبی" و "آموزش از راه دور" انجام شده است.

یافته‌ها:

یادگیری مبتنی بر تیم در محیط مجازی با محیط یادگیری بهره‌بردار دارای تفاوت‌هایی به شرح زیر است. در محیط آموزشی الکترونیکی تست‌های چندگزینه‌ای در iRat برخلاف محیط آموزشی بهره‌بردار به بهره‌بردار از ابزارهای آنلاین انجام خواهد شد. tRat نیز در محیط یادگیری الکترونیکی با استفاده از Discussion Board صورت خواهد پذیرفت. لازم به ذکر است آمادگی قبل از کلاس در تدریس یادگیری مبتنی بر تیم در محیط یادگیری بهره‌بردار به بهره‌بردار تفاوت چندانی نخواهد داشت. بدین ترتیب که دانشجو باید در هر دو محیط آموزشی به منابعی همچون کتب و وب سایت‌ها مراجعه نماید. در این مقاله به تفصیل در مورد این مراحل و گام‌های دیگر در یادگیری مبتنی بر تیم بحث خواهد شد و راهکارهایی به منظور ارتقاء ارتباطات و پویایی گروه در یادگیری مبتنی بر تیم در یک محیط آموزشی آنلاین ارائه می‌شود.

^۱Team-based Learning

بحث و نتیجه گیری:

یادگیری مبتنی بر تیم، استراتژی آموزشی منحصر به فردی است که به خوبی در محیط یادگیری الکترونیکی قابل

کاربست است.

کلید واژه ها: یادگیری مبتنی بر تیم، یادگیری الکترونیکی، یادگیری ترکیبی، آموزش از راه دور

تبیین تجربیات اساتید از یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش های نظری و بالینی

ملیکا مهدوی، فرزانه مختاری*، دکتر اکرم نناگو، علیرضا شریعتی، دکتر لیلا جویباری

melika.mahdavi_porotez@yahoo.com**زمینه و هدف:**

یادگیری مبتنی بر تیم، نوعی راهبرد آموزشی است که با هدف ارتقای کیفیت یادگیری دانشجویان از طریق افزایش مهارت حل مساله، اطمینان از حضور دانشجویان در کلاس درس با آمادگی قبلی، ایجاد کلاسی پر انرژی، بعنوان روش تدریس از سوی استاد برای ارائه درس اتخاذ می شود. هدف از این مطالعه تبیین تجربیات اساتید دانشگاه علوم پزشکی گلستان از به کارگیری روش آموزش مبتنی بر تیم می باشد.

روش کار:

در این مطالعه با رویکرد کیفی (۱۳۹۲)، بر اساس نمونه گیری مبتنی بر هدف و با حداکثر تنوع، ۷ نفر از اساتید دانشگاه علوم پزشکی با تجربه یادگیری مبتنی بر تیم مشارکت نمودند. برای جمع آوری اطلاعات از مصاحبه های انفرادی نیمه ساختار تا رسیدن به اشباع داده ها استفاده شد. حداقل یک سوال مشترک در همه مصاحبه ها تکرار شد "تجربه خود را از یادگیری مبتنی بر تیم برایمان بگویید" تمامی مصاحبه ها ضبط، خط به خط دست نویس و مطابق روش "تحلیل محتوای مرسوم" آنالیز شد.

یافته ها:

از تحلیل داده ها مضمون اصلی "زمانبر بودن برای دانشجو و استاد"، افزایش ارتباط دانشجو و استاد"، "بالین موفق با تئوری موفق"، "وارد چالش شدن استاد با دانشجو"، "نشاط آور شدن یادگیری"، استخراج شد. اساتید بر این اعتقاد بودند که راحتی روش تدریس سنتی، الزام نبودن استاد به انتخاب روش های نوین تدریس، رغبت نداشتن دانشجویان به روش های نوین تدریس، ترس از پوشش ندادن اهداف درس، کمبود مهارت در اجرای روش تیمی از موانع اجرای یادگیری مبتنی بر تیم از سوی اساتید می شود.

نتیجه گیری:

یافته ها بیانگر آن است که یادگیری آموزش مبتنی بر تیم فرایندی می باشد که به ساز و کار زیادی از قبیل برنامه ریزی برای پیاده کردن آن نیاز دارد. مهارت و آمادگی استاد، قوانین اجرایی آموزشی، داشتن وقت کافی برای رسیدن به اهداف درس، دوره های آموزشی برای رشد و بالندگی استاد و تمایل و فعالیت فراگیران، برای تحقق این امر ضروری می باشد.

کلید واژه ها: یادگیری مبتنی بر تیم، علوم پزشکی، استاد، TBL

بررسی نگرش دانشجویان در خصوص کار تیمی در دانشگاه علوم پزشکی تهراندکتر حسین درگاهی*^۱، دکتر حجت رحمانی^۲، راحله وحدانی^۳، الهام حق شناس^۳، اکرم مولایی زاده^۴**زمینه و هدف:**

در دهه اخیر، سازمان‌ها بطور معناداری تغییر کرده‌اند و حرکت آنها از کار انفرادی به کار تیمی است. بطور سنتی دانشجویان رشته پزشکی، پرستاری و دیگر رشته‌های حوزه علوم پزشکی همیشه بعنوان بخش‌های مجزا عمل کرده‌اند و علیرغم اصرار بر کار تیمی در حوزه مراقبت سلامت هر یک از گروهها بطور جداگانه یاد می‌گیرند و آموزش می‌بینند. واقعیت این است که اعضای این تیم‌ها یادگیری مشترکی را فرا نمی‌گیرند و برنامه‌های آموزشی متفاوت با یکدیگر را دریافت می‌کنند. لذا به نظر می‌رسد به منظور استقرار کار تیمی موثر در بین دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی لازم است تا نگرش آنها نسبت به کار تیمی مشخص شود.

روش کار:

در این پژوهش توصیفی-تحلیلی که به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۲ انجام شد تعداد ۲۳۳ نفر از دانشجویان رشته‌های پزشکی، پرستاری، اتاق عمل و هوشبری مورد مطالعه قرار گرفتند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسشنامه نگرش به تیم‌های مراقبت سلامت (ATHCT) بود که دارای سه مولفه نقش پزشک در تیم مراقبت سلامت، ارزش تیم و کارایی تیم می‌باشد. روایی این پرسشنامه بعد از ترجمه آن به زبان فارسی توسط اعضای هیأت علمی مرکز زبان دانشگاه، به وسیله تعداد ۵ نفر از صاحب نظران در زمینه آموزش پزشکی و مدیریت خدمات بهداشتی درمانی تایید شد و پایایی آن نیز با استفاده از روش آزمون - بازآزمون، میزان آلفای کرونباخ برابر ۰/۸۵ بدست آمد. جهت آنالیز داده‌ها از آزمون آنالیز واریانس، تی مستقل، من ویتنی و کروسکال والیس استفاده شد.

یافته‌ها:

۱۴۲ نفر (۶۱٪) از دانشجویان را رشته پزشکی، ۵۱ نفر (۲۳٪) پرستاری، ۲۰ نفر (۸٪) هوشبری و ۲۰ نفر (۸٪) را دانشجویان رشته اتاق عمل تشکیل می‌دادند. ۹۱ نفر (۴۰٪) دانشجویان دارای مقطع کارشناسی و ۱۴۲ نفر (۶۰٪) دارای مقطع دکتری عمومی بودند. نتایج نشان داد اکثریت قریب به اتفاق دانشجویان نسبت به کار تیمی دارای نگرش مثبت و نسبتاً مثبت داشتند. دانشجویان پرستاری در مقایسه با سایر رشته‌ها نگرش ضعیف‌تری نسبت به نقش پزشکان در تیم نشان دادند. همچنین مشخص شد بین سن، رشته تحصیلی و سال ورود دانشجویان با نگرش آنها نسبت به نقش پزشک تیم ($p < 0/001$)، و بین سن و رشته تحصیلی دانشجویان با نگرش آنها نسبت به کار تیمی ($p = 0/001$) ارتباط معناداری وجود دارد.

بحث و نتیجه‌گیری:

به نظر می‌رسد دانشجویان رشته پزشکی با در مقایسه با سایر رشته‌ها نسبت به کار تیمی و محورهای آن دارای نگرش مثبت‌تری هستند. همچنین، دانشجویان رشته‌های علوم پزشکی عقیده دارند که در حیطه مراقبت سلامت می‌توانند در کنار یکدیگر به کار تیمی بپردازند. اگرچه نگرش پایین‌تر دانشجویان رشته پرستاری در مقایسه با سایر رشته‌ها نسبت به کار تیمی و محورهای آن قابل تأمل است. لذا پیشنهاد می‌شود دانشجویان این رشته‌ها تحت آموزش بین رشته‌ای یا یادگیری مشترک قرار بگیرند تا آماده ارائه خدمات تخصصی در تیم مراقبت سلامت شوند.

کلید واژه: کار تیمی، دانشجویان، نگرش

مقایسه میزان یادگیری دانشجویان تغذیه از درس فیزیولوژی در روش یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) و**سخنرانی****دکتر ثریا زحمتکش^۱، دکتر کامران میرزایی^{۲*}****زمینه و هدف:**

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) نوعی راهبرد آموزشی است که با هدف ارتقای کیفیت یادگیری از طریق ایجاد یک محیط یادگیری مشارکتی و فعال و با تکیه بر استراتژی‌های آموزشی پاسخگویی فردی و تیمی، افزایش تعامل گروهی و تقویت انگیزه مشارکت در بحث‌های گروهی ارائه می‌شود. این مطالعه با هدف مقایسه میزان یادگیری دانشجویان کارشناسی تغذیه در درس فیزیولوژی به روش TBL و شیوه سخنرانی بود.

روش کار:

در یک مطالعه نیمه تجربی بر روی دو گروه از دانشجویان کارشناسی تغذیه دانشگاه علوم پزشکی بوشهر اجرا شد. در این مطالعه درس فیزیولوژی تغذیه در گروه مداخله به روش TBL و در گروه شاهد به روش سنتی سخنرانی ارائه شد. در ابتدای مطالعه از هر دو گروه یک پیش آزمون واحد اخذ شد و میزان یادگیری در پایان ترم با استفاده از آزمون MCQ و میزان رضایت از روش تدریس با استفاده از فرم ارزشیابی مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی بوشهر مورد ارزیابی قرار گرفت.

یافته‌ها:

میانگین نمرات پیش آزمون دو گروه اختلاف معنی‌داری نشان نداد ($P = 0/248$) لیکن میانگین نمرات پس آزمون در گروه آموزش به روش TBL بصورت معنی‌داری بالاتر از گروه آموزش به روش سخنرانی بود (به ترتیب $(1/34 \pm 18/28)$ و $(2/16 \pm 15/47)$ ، $(P < 0/001)$). میزان رضایت گروهی در گروه آموزش به روش TBL نیز بالاتر از گروه آموزش به روش سخنرانی بود (به ترتیب $(1/21 \pm 8/68)$ و $(0/87 \pm 6/23)$ از حداکثر نمره ۱۰ ($(P < 0/001)$).

نتیجه‌گیری:

ارائه فرآیندهای آموزشی به روش TBL از طریق افزایش تعاملات فردی و گروهی و تقویت یادگیری فعال می‌تواند نقش موثری در ارتقا سطح یادگیری و نیز رضایت دانشجویان از دروس ارائه شده در مقایسه با روش‌های معمول سخنرانی داشته باشد.

کلید واژه‌ها: یادگیری، یادگیری مبتنی بر تیم، سخنرانی، دانشجو

خلاصه مقالات پذیرفته شده به صورت پوستر

مقایسه نتایج ارزیابی روش تدریس در ارائه فیدبک مناسب به اساتید با استفاده از دو روش چک لیست و بحث

گروهی متمرکز

کریم عباسی*

*کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

Email: karim_shr@yahoo.com

زمینه و هدف:

مشارکت دانشجویان به عنوان مشتریان اصلی نظام آموزشی دانشگاه در دادن فیدبک مناسب درباره روش تدریس اساتید اهمیت اساسی دارد. فیدبک مناسب آن است که مدرس درکش کند، راغب آن باشد و آن قدر اختصاصی و توصیفی بیان شود که وی بتواند راجع به آن کاری بکند. به اذعان مدیران و دانشجویان نتایج فیدبک روش "چک لیست" در کاستن از نقائص روش تدریس اساتید راضی کننده نیست. هدف این مطالعه مقایسه نتایج این روش با روش "بحث گروهی متمرکز" در ارائه فیدبک مناسب به اساتید می باشد.

روش کار:

نمایندگانی از همه گروه‌های دانشجویان ترم‌های مختلف دانشکده پیراپزشکی (۸ نفر از هر گروه به طور تصادفی) در قالب ۹ تیم همکلاسی سازماندهی شد. ابتدا اعضای هر تیم به صورت انفرادی "چک لیست" مورد نظر را درباره نحوه تدریس یکی از اساتید در یک درس خاص تکمیل و پس از یک هفته همان اعضا در یک "بحث گروهی متمرکز" عیناً به همان سوالات مندرج در "چک لیست" درباره روش تدریس همان استاد و درس خاص پاسخ دادند.

یافته‌ها:

در روش "چک لیست" برای هر استاد سوالات ۱۷گانه در چهار حیطه روش تدریس، مقررات آموزشی، شئون مدرسی و وضعیت دانشجو به تفکیک مورد بررسی قرار گرفتند. هر متغیر علاوه بر محاسبه میانگین آن، در چهار طبقه خوب، متوسط، ضعیف و بسیار ضعیف رتبه‌بندی شده و رتبه استاد در میان ۸ نفر دیگر مشخص شده است. نقطه نظرات شرکت‌کنندگان در "بحث گروهی متمرکز" درباره هر سوال در قالب نقاط قوت و ضعف استاد مورد بحث طبقه‌بندی گردید. به طور نمونه برای یک

استاد جمعاً ۱۰۲ مورد نقطه قوت بیان شده که ۷۹ مورد آن عبارات توصیفی و اشاره به مصادیق و ۲۳ مورد کلی و طبقه‌بندی شده و ۳۴ مورد نقطه ضعف بیان شده است.

بحث و نتیجه‌گیری:

فیدبک حاصل از ارزشیابی روش "بحث گروهی متمرکز" اغلب به صورت عبارات توصیفی و اشاره مشخص به مصادیق و پرهیز از قضاوت بیان شده است. فیدبک حاصل از "چک لیست" امکان رتبه‌بندی اساتید را فراهم می‌کند ولی به واسطه کلی‌گویی و قضاوت کردن، زمینه مساعدی را برای بهبود روش تدریس اساتید نشان نمی‌دهد.

کلید واژه‌ها: ارزیابی، فیدبک، روش تدریس، چک لیست، بحث گروهی متمرکز

ارزیابی نگرش‌ها نسبت به مولفه‌های اصلی کار تیمی طرح Team STEPPS در یک مرکز درمانی

سوگند تورانی^۱، محمد ازمل^۲، سلیمه گوهری نژاد^۳، نایب فدایی ده‌چشمه^۴

^۱ استادیار مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

^۲ کارشناسی ارشد مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی بوشهر، بوشهر، ایران

m.azmal52@gmail.com

^۳ دانشجوی دکتری تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

^۴ دانشجوی دکتری تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران

زمینه و هدف:

تحقیقات نشان داده ۷۰٪ تمام خطاهای پزشکی می‌تواند به ضعف در تعاملات تیم مراقبت نسبت داده شود. کارشناسان ایمنی بیمار موافقت می‌کنند که ارتباطات و دیگر مهارت‌های کار تیمی در پیشگیری و کاهش اشتباهات پزشکی بسیار مهم می‌باشند. بنابراین مهارت‌های کار تیمی از اهمیت ویژه‌ای در ارائه مراقبت ایمن برخوردار هستند. هنگامی که مداخلات آموزش تیمی نیز اجرا گردد، این مهارت‌ها عملکرد مبتنی بر نتایج و نگرشی مبتنی بر دانش را ایجاد می‌نمایند. همچنین تحقیقات نشان داده که کار تیمی متشکل از چهار مهارت اصلی رهبری، نظارت بر وضعیت، حمایت متقابل و ارتباطات می‌باشد. در مراقبت‌های بهداشتی، برنامه‌های آموزش تیمی مانند Team STEPPS[®] (استراتژی‌ها و ابزار تیمی برای بهبود عملکرد و ایمنی بیمار)، برای بهبود دانش، نگرش و مهارت شرکت‌کنندگان نسبت به این حوزه‌های اصلی طراحی شده است. اگر چنین برنامه‌های آموزشی موثر باشند، تغییر در دانش، نگرش و مهارت را به همراه دارد. هدف این مطالعه ارزیابی نگرش کارکنان به مهارت‌های اصلی کار تیمی Team STEPPS می‌باشد

روش کار:

مطالعه حاضر از نوع مقطعی می‌باشد که در سال ۱۳۹۲ در بیمارستان‌های نژاد تهران اجرا شده است. ۱۶۰ نفر از کارکنان این بیمارستان به صورت نمونه‌گیری طبقه‌ای وارد مطالعه شدند. از پرسشنامه استاندارد T-TAQ^۱ به منظور ارزیابی نگرش کارکنان در مورد مهارت‌های اصلی کار تیمی رهبری، نظارت بر وضعیت، حمایت متقابل و ارتباطات استفاده گردید. از آمار توصیفی و تحلیلی برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

^۱ - Team Strategies and Tools to Enhance Performance and Patient Safety
TEAM STEPPS-Teamwork Attitudes Questionnaire-

یافته‌ها:

بر اساس یافته‌های این مطالعه میانگین نمرات دانش و نگرش کارکنان در سطح "موافقم" قرار گرفت. در این میان مولفه‌های رهبری و ارتباطات بالاترین میانگین و حمایت متقابل کمترین میانگین را به خود اختصاص دادند. در میان گروه‌های مورد مطالعه پرستاران نگرش مثبت‌تری داشتند. هیچ رابطه معنی‌داری میان مولفه‌های چهارگانه نگرش به کار تیمی مشهود نبود.

بحث و نتیجه‌گیری:

با توجه به تمرکز T-TAQ بر مهارت‌های اصلی کار تیمی و نگرش مثبت کارکنان به این مهارت‌ها اجرای عملی ابتکار Team STEPSS می‌تواند در بهبود عملکرد و ایمنی بیمار موثر باشد. آموزش مهارت‌های چهارگانه کار تیمی و توانمندسازی کارکنان می‌تواند اجرای این طرح را تسهیل نماید.

کلید واژه‌ها: نگرش، تیم، کار تیمی، یادگیری تیمی Team STEPPS

بررسی همبستگی روش شبیه‌سازی (ایفای نقش) در ارزیابی کارآموزی در عرصه دانشجویان رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی با روش‌های رایج در دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

دکتر حسین درگاهی^{۱*}، گلسا شهام^۲، زینب رجب نژاد^۲، میلاد امینی^۲

^{۱*} استاد دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

Hdargahi@tums.ac.ir

^۲ کارشناس مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران

زمینه و هدف:

آزمون‌های شبیه‌سازی یا ایفای نقش در دو دهه اخیر مقبولیت بسیاری یافته‌اند. از این طریق می‌توان اثربخشی آموزش‌های ارائه شده در کارآموزی در عرصه را به خوبی به دست آورد. اغلب دانشمندان علوم رفتاری اعتقاد دارند که در این روش، فرآیند آموزش و آزمون توسط دانشجویان بهتر درک می‌شود و اثر آن در تغییر رفتار دانشجویان که پیامدهای آموزش و آزمون محسوب می‌شود، بهتر خواهد بود.

روش کار:

این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی است که به صورت مقطعی در سال ۹۲-۱۳۹۱ انجام شد. جامعه پژوهش را تعداد سی نفر دانشجویان مقطع کارشناسی رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشکده پیراپزشکی که در سال چهارم تحصیلی و در دوره کارآموزی در عرصه قرار داشتند، تشکیل می‌داد که به طور تصادفی به دو گروه ۱۵ نفره به عنوان گروه‌های آزمون و کنترل تقسیم شدند. گروه آزمون در طراحی و نگارش تعداد ۵ سناریو در خصوص موضوعات رایج مدیریتی موجود در سرفصل کارآموزی در عرصه شرکت داده شدند. روایی این سناریوها به تائید اعضای هیئت علمی رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی دانشگاه رسید. در هر یک از سناریو ها نقش‌هایی برای دانشجویان گروه آزمون در نظر گرفته شد و دانشجویان در جلسات مختلف به ایفای نقش‌های مدیریتی پرداختند و از این نقش‌ها فیلم‌برداری به عمل آمد و سپس فیلم‌های تهیه شده در حضور اعضای هیئت علمی در جلسات گروهی به نمایش درآمد و عملکرد ایفاکنندگان نقش و نگارندگان سناریوها توسط دو چک لیست مورد بحث و ارزشیابی قرار گرفت و به هر یک از آن‌ها نمره داده شد. نوع سوم روش ارزشیابی از طریق چک لیست مدیر استاندارد انجام شد، توسط دانشجویانی که در آن سناریو ایفای نقش نداشتند نمره داده شد. مجموع نمرات سه چک لیست به عنوان نمره کل ارزشیابی دانشجویان در درس کارآموزی در عرصه تعیین شد. علاوه بر این، رضامندی دانشجویان گروه آزمون نیز از شیوه ایفای نقش تحت ارزشیابی قرار گرفت. دانشجویان گروه شاهد نیز به طور هم زمان با روش رایج تحت آموزش و

ارزشیابی قرار گرفتند و رضامندی آن‌ها نیز مورد ارزشیابی قرار گرفت. داده‌های مورد نظر در نرم‌افزار Excel جمع‌آوری و سپس با استفاده از نرم‌افزار SPSS جداول توصیفی تهیه شد و با بهره‌گیری از آزمون‌های آماری همبستگی تحلیل نتایج به دست آمد.

یافته‌ها:

نتایج به دست آمده نشان داد میزان رضامندی دانشجویان گروه آزمون از روش شبیه‌سازی در مقایسه با گروه شاهد بیشتر بود. همچنین میانگین نمرات اخذ شده توسط دانشجویان گروه آزمون نیز در مقایسه با گروه شاهد افزایش بیشتری را نشان می‌دهد. دانشجویان شرکت‌کننده در این پژوهش اذعان داشتند که میزان موفقیت و یادگیری آن‌ها در ارزشیابی پایان دوره در مقایسه با روش‌های رایج بیشتر بود.

بحث و نتیجه‌گیری:

به نظر می‌رسد هر جایی که دستورالعمل‌های مدیریتی مطرح باشد، یادگیری آن‌ها باید صرفاً از طریق روش شبیه‌سازی انجام شود. این روش، به تقویت یادگیری ادراکی و تأثیری در درازمدت کمک می‌کند و تفکر و خلاقیت دانشجویان را توسعه می‌دهد که به آن یادگیری فعال می‌گویند. بسیاری از صاحب‌نظران اعتقاد دارند که روش شبیه‌سازی را به دلیل پویایی‌های میان-فردی و نقش‌های گروهی می‌توان جایگزین روش‌های سنتی نمود.

کلیدواژه‌ها: روش شبیه‌سازی یا ایفای نقش، ارزیابی، کارآموزی در عرصه، دانشجو، رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

رویکرد نوین آموزشی جهت یادگیری مبتنی بر تیم: استفاده از گروه همتا**علی دهقانی^{۱*}، مرتضی شمسی زاده^۲، علی محمد پروینیان نسب^۳*****گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی جهرم، فارس، ایران**

Email: ali_deghani1388@yahoo.com

^۲گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی شاهرود، شاهرود، ایران**^۳گروه پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، دانشکده علوم پزشکی لارستان، شیراز، ایران****زمینه و هدف:**

آموزش همتا به فرآیند به اشتراک گذاشتن اطلاعات در بین اعضای یک گروه با ویژگی‌های مشابه با هدف رسیدن به پیامدهای بهداشتی مثبت است. این رویکرد شامل آموزش و حمایت اعضای از یک گروه به منظور تشویق یک تغییر رفتاری قابل قبول در بین اعضای همان گروه است. لذا مطالعه حاضر با هدف بررسی دلایل توجیهات استفاده از آموزش همتا در نظام‌های آموزشی انجام گردید.

روش کار:

این مقاله با مرورگسترده بیش از ۶۰ مقاله در بانک‌های اطلاعاتی WEB OF، SCIEDIRECT، OVID، IRANMEDEX، SID، IRANDOC، MEDLINE، CINHALL، PROQUEST، EBSCO، KNOWLEDGE به منظور یافتن مقالات مروری، اصیل، گزارشات کوتاه، مطالعات موردی و سرمقاله که در عنوان، چکیده یا کلیدواژه‌های آنها به کلمات کلیدی آموزش همتا اشاره شده بود صورت گرفت.

یافته‌ها:

با مرور گسترده مقالات مرتبط مجموعه توجیهات استفاده از آموزش همتا به ترتیب تکرار آنها در مقالات شامل ایجاد محیط یادگیری ساده و مطمئن و قابلیت مطرح کردن هر نوع سوال ممکن، درک شرایط یکدیگر به دلیل وجود ویژگی‌های مشابه در اعضا، همتایان به عنوان منبع قابل قبولی از اطلاعات، به اشتراک گذاشتن تجارب قابل قبول و مشترک، تقویت و استمرار یادگیری از طریق تماس و ارتباط مداوم، جو اجتماعی حمایتی، اعطای قدرت و اختیار به اعضا، آموزش آسان، صرفه‌جویی در هزینه‌ها و عدم نیاز به تجهیزات ویژه استخراج گردید.

بحث و نتیجه گیری:

مطالعه حاضر مجموعه دلایل استفاده از آموزش همتا در نظام‌های آموزشی را فراهم نمود. لذا پیشنهاد می‌شود این رویکرد آموزشی در دانشگاه‌ها و همچنین آموزش به بیماران در بالین بیشتر مورد توجه قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: رویکرد آموزشی، آموزش همتا، یادگیری مبتنی بر تیم

مقایسه اثربخشی روش‌های طرح تدریس اعضای تیم با سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری

شیوا حسینی فولادی*، دکتر سید امیر علی فاطمی**

* دانشجوی کارشناسی ارشد سلامت و رسانه، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

** دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، دانشکده پزشکی

زمینه و هدف:

در دانشکده‌های پرستاری، برای آموزش، از روش سخنرانی استفاده می‌شود. یادگیری از طریق همیاری، یکی از روش‌های متداول آموزشی است. این مطالعه با هدف مقایسه روش طرح تدریس اعضای تیم (Team member teaching Design-TMTD) و روش تلفیقی سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری انجام شده است.

روش کار:

در این مطالعه نیمه تجربی، از طرح دوگروهی با آزمون قبل و بعد استفاده شده است. نمونه مطالعه ۴۰ نفر از دانشجویان ترم دوم پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی نجف آباد در سال ۹۱ بودند که از طریق نمونه‌گیری تصادفی انتخاب شدند. مباحثی از واحد بهداشت جامعه (۱) در یک گروه به روش TMTD و در گروه دیگر به روش سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ ارائه شد. پیشرفت تحصیلی دانشجویان با استفاده از آزمون قبل و بعد و یادآوری ارزیابی گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS و برای مقایسه گروه‌ها از آزمون t زوج و t مستقل استفاده شد.

یافته‌ها:

میانگین و انحراف معیار نمرات دانشجویان گروه تجربی پس از آموزش به روش ۱۴/۴۴ از کل نمره ۲۲ بود. با ± ۱۳ و در گروه سخنرانی با پرسش و پاسخ $\pm ۳/۲$ TMTD، $\pm ۲/۵$ اینک نمرات دانشجویان در هر گروه نسبت به پیش‌آزمون افزایش معنی‌داری داشت ولی نمرات دانشجویان در روش تلفیقی به طور معنی‌داری بیشتر از TMTD بود.

بحث و نتیجه‌گیری:

روش سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ نسبت به روش TMTD بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان برتری داشت اما روش TMTD نیز، با فعال‌سازی دانشجویان در روند آموزش تأثیرات مثبت آموزشی داشته است. لذا توصیه می‌شود اساتید از هر دو روش که از جمله روش‌های فعال و دانشجوی‌محور است در آموزش و تدریس استفاده کنند.

کلیدواژه‌ها: روش تدریس، سخنرانی، روش طرح تدریس اعضای تیم، یادگیری، همیاری، دانشجوی پرستاری

مقایسه آموزش در دانشجویان پزشکی به روش سخنرانی و روش های نوین دانشجوی محور**لیدا جراحی^{۱*}، مونا نجف نجفی^۲****^{۱*} استادیار پزشکی اجتماعی، مرکز تحقیقات اعتیاد، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران**jarahil@mums.ac.ir**^۲ دستیار تخصصی پزشکی اجتماعی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران****زمینه و هدف:**

پژوهش در زمینه نحوه تدریس و آموزش به دانشجویان در دانشگاه یک موضوع مهم بوده که نتایج آن می تواند باعث بهبود کیفیت آموزش گردد. مطالعه حاضر با هدف مقایسه سه روش آموزشی سخنرانی توسط مدرس، تقسیم دانشجویان به گروه های کوچک و انجام تکلیف (ارائه کنفرانس دانشجویی، جستجو و بررسی مقالات توسط دانشجویان) انجام گرفت.

روش کار:

این مطالعه نیمه تجربی بر روی ۴۲ نفر از دانشجویان ترم پنج دانشکده پزشکی مشهد در سال ۱۳۹۲ صورت گرفت. به منظور مقایسه نتایج آموزشی، میزان اثربخشی، رضایت و قابلیت شفاف سازی موضوع از دیدگاه دانشجویان سه موضوع مشابه از لیست جلسات آموزشی درس بهداشت دانشجویان انتخاب و با سه روش متفاوت ارائه شد. در پایان هر روش، امتحان تشریحی با ساختار مشابه از دانشجویان اخذ شد. تحلیل داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS11/5 و آزمون های آماری اندازه گیری های متواتر، مک نمار و همبستگی اسپیرمن صورت گرفت.

یافته ها:

میانگین نمرات آزمون در دو روش کار گروهی، جستجوی الکترونیک، ارائه مقاله و ارائه کنفرانس بیش از روش سخنرانی بود ($P \text{ Value} < 0.001$). درصد دانشجویانی که به روش کار گروهی، مطالعه پیش از کلاس، جستجو و ارائه مقاله مرتبط با موضوع اظهار علاقه زیاد کرده بودند به نسبت روش سخنرانی بیشتر بود ($P \text{ Value} = 0.02$).

بحث و نتیجه گیری:

اظهار علاقه و نمره آزمون دانشجویان در روش تدریس دانشجوی محور و جستجوی الکترونیک از روش سخنرانی توسط مدرس بیشتر بود. به نظر می رسد در روش های آموزشی که گروه دانشجویان نقش فعالی دارند، یادگیری آنها عمیق تر شده و می توانند نمرات بهتری کسب نمایند.

یادگیری مبتنی بر تیم و آموزش علوم پزشکی

برگزیننده:

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

کلید واژه‌ها: دانشجو محور (Student-Centered Teaching)، کار گروهی (Team work)، روش تدریس (Teaching method)، سخنرانی (Lecture)، یادگیری (Learning)، رضایت (Satisfaction).

به کارگیری روش آموزش تیمی بر میزان یادگیری و رضایت دانشجویان فوریت پزشکیآرزو کرمپوریان^۱، بهزاد ایمنی^۲، رضا حسین آبادی^۳^۱ عضو مرکز تحقیقات اورولوژی و نفرولوژی و مراقبت‌های مادر و کودک دانشگاه علوم پزشکی همدان^۲ عضو مرکز تحقیقات اورولوژی و نفرولوژی دانشگاه علوم پزشکی همدان^۳ عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان**زمینه و هدف:**

طراحی برنامه درسی دانشجومحور در آموزش پزشکی سال‌های زیادی است که مورد توجه قرار گرفته است. یکی از روش‌های موثر آموزشی، آموزش تعاملی به روش تیمی می‌باشد. از آن‌جا که یادگیری دانشجویان با مشاهده و ایفای نقش به صورت آموزش تیمی بهتر به ثمر می‌نشیند، بنابراین پژوهشگران بر آن شدند مقاله‌ای با هدف به کارگیری روش آموزش تیمی بر میزان یادگیری و رضایت دانشجویان فوریت پزشکی انجام دهند، تا از این روش جهت ارتقاء عملکرد دانشجویان فوریت پزشکی بهره ببرند، باشد که قدمی هر چند ناچیز در جهت اعتلای علمی محسوب گردد.

روش‌ها:

ابتدا از بین دانشجویان علاقمند تعداد ۳ نفر انتخاب شدند. سپس مقرر شد که هر یک از آن‌ها در خصوص محتوای تدریس خود مطالبی را آماده نمایند. پس از کسب مجوز از معاونت آموزشی و کمیته دانشجویی EDO دانشکده پرستاری و مامایی سمینار دانشجویی تریاژ با روش آموزش تیمی برگزار شد. در پایان جلسه، جهت تعیین میزان رضایت دانشجویان از روش تیمی از دانشجویان نظرسنجی به عمل آمد. همچنین جهت تعیین میزان یادگیری دانشجویان، از دانشجویان کوئیز گرفته شد و نمرات کسب شده با نمرات یادگیری و رضایتمندی از روش سنتی (سخنرانی) مقایسه گردید.

یافته‌ها:

نتایج به دست آمده از تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان داد که میانگین رضایتمندی دانشجویان از روش آموزش تیمی ۴۴٫۱۲ و به روش سخنرانی ۴۰٫۴۳ بود. آزمون t زوجی با ۹۵٪ اطمینان تفاوت معنی‌داری ($p=0.000$) را نشان داد که این مسئله نشان‌دهنده رضایتمندی بیشتر دانشجویان در روش تیمی نسبت به روش سخنرانی است. میانگین نمرات یادگیری دانشجویان به روش آموزش تیمی ۱۷٫۷۲ و به روش سخنرانی ۱۵٫۶۲ بود. آزمون t زوجی با ۹۵٪ اطمینان تفاوت معنی‌داری ($p=0.002$) را نشان

داد که این مسئله حاکی از آن است میزان یادگیری دانشجویان بر اساس روش تیمی بیش از روش سخنرانی است. قابل ذکر است که استاد مربوطه با به کار بردن این روش توانست نمره ی ۱۹،۱۹ را از ارزشیابی دانشجویان کسب نماید.

بحث و نتیجه گیری:

با توجه به نتایج حاصله می توان چنین نتیجه گیری کرد که استفاده از روش آموزش تیمی باعث افزایش بازده یادگیری درحیطه شناختی و روانی - حرکتی و رضایتمندی دانشجویان می گردد. با توجه به اینکه این روش برای دومین بار است که جهت دانشجویان فوریت پزشکی به کار می رود و با توجه به نتایج مطلوب حاصل از هر دو پژوهش لذا قابل معرفی به سایر رشته های پزشکی می باشد.

نقش آموزش تیمی در بهبود و ارتقاء عملکرد علمی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی در عصر جهانی شدنمهرانه کاظمیان^۱، بتول کاظمی^۲، مریم حافظیان^۳^۱ مدرس دانشگاه، دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه علوم پزشکی مازندران، ساریmehrane445@yahoo.com^۲ کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد، واحد ساریkazemikani@yahoo.com^۳ مدرس دانشگاه، دانشجوی دکتری مدیریت آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد ساریMa.hafez@yahoo.com**زمینه و هدف:**

این جهان مجازی، که پدیده هزاره سوم تمدن بشری است، در ابتدای راه خود دستاوردهای کم نظیری برای جوامع امروزی به ارمغان آورده است. دنیای امروزی دنیای تحولات و تغییرات مداوم و عصر عدم تداوم هاست که بر سازمان‌ها تاثیر عمیقی دارند. لذا ضرورت دارد سازمان به صورت مستقیم یا غیرمستقیم برای حفظ، بقا و تداوم حیات خود با تغییراتی که سازمان را با تهدید مواجه می‌نمایند تطبیق یابد. مقاله حاضر به بررسی ابعاد آموزش تیمی در بهبود و ارتقاء عملکرد علمی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی در عصر جهانی شدن پرداخته است.

روش کار:

این پژوهش از نوع توصیفی پیمایشی است. جامعه آماری در این تحقیق ۱۰۰۱۲ دانشجو بوده که از این جامعه تعداد ۳۰۰ دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی مازندران به عنوان نمونه آماری بر اساس فرمول حجم نمونه انتخاب شدند. ابزار تحقیق، پرسشنامه محقق ساخته با ۳۳ سوال بسته پاسخ با ضریب پایایی ۰/۸۶ درصد بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌های این پژوهش از نرم افزار SPSS در دو سطح آماری استنباطی و توصیفی استفاده شد. در سطح آمار توصیفی از توزیع فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و در سطح آمار استنباطی از آزمون‌های T تک متغیره، T مستقل، T هتلینگ و تحلیل واریانس و آزمون کالموگروف اسمیرنوف استفاده شده است.

یافته‌ها:

نتایج به دست آمده از یافته‌های پژوهش نشان داد که آموزش و فرهنگ‌سازی در ایجاد بسترهای لازم در آموزش تیمی از نظر دانشجویان ۳/۷۴، قانون‌گذاری و پشتیبانی در هدایت آموزش تیمی از نظر دانشجویان ۳/۸۲، تشویق آموزش تیمی در

نهادینه‌سازی آن از نظر دانشجویان ۳/۸۰ بالاتر از سطح متوسط بوده است. در بخش جمعیت‌شناختی از نظر دانشجویان تفاوت معناداری وجود نداشت.

بحث و نتیجه‌گیری:

آموزش تیمی به عنوان یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر در بین دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی جای خود را باز کرده است و همچنان بخش اصلی بار فرهنگ‌سازی بر دوش نظام آموزشی خودنمایی می‌کند. نظام سلامت نیز از این قاعده مستثنی نیست و بدون تغییر، مدیریت این نظام قادر نخواهد بود سازمان را مطابق با آنچه اهداف سیاست‌های سلامتی ایجاب می‌کند تغییر داده و متحول سازد.

کلید واژه‌ها: آموزش تیمی، عملکرد علمی دانشجویان، جهانی شدن

ارزیابی همتایان و ارزشیابی در یادگیری مبتنی بر تیمآزاده کردستانی مقدم* - نوشین کهن^۱ - افسانه یخ فروش ها^۱

*E-mail: kordestaniazadeh@yahoo.com

^۱ دانشجوی دکتری تخصصی آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران**زمینه و هدف:**

برخلاف اکثر روش‌های آموزشی که در آن فراگیر تنها به مدرس پاسخگو می‌باشد، در یادگیری مبتنی بر تیم، فراگیر بایستی هم به مدرس و هم به همتایان خود پاسخگو باشد. ارزیابی همتایان و ارزشیابی، از اجزاء اساسی یادگیری مبتنی بر تیم می‌باشد و در جهت ایجاد مسئولیت‌پذیری فردی، به عنوان یک استراتژی کلیدی جهت مشارکت افراد در کارهای تیمی و جلوگیری از شانه خالی نمودن برخی اعضاء مدنظر می‌باشد. از آنجایی که مطالعات انجام شده در این خصوص نشان می‌دهد فراگیران و مدرسین، به خصوص مدرسین تازه کار فرآیند ارزیابی همتایان در آموزش عالی را یک چالش می‌دانند. لذا این مطالعه با هدف بررسی اهمیت ارزیابی همتایان و ارزشیابی در یادگیری مبتنی بر تیم انجام شده است.

روش مطالعه:

یک مطالعه مروری است که از طریق جستجوی منابع مرتبط اینترنتی و کتابخانه‌ای انجام گرفته است.

یافته‌ها:

دو دلیل عمده که ارزیابی همتایان و ارزشیابی را به عنوان عناصر اصلی یادگیری مبتنی بر تیم می‌دانند: نخست، ارزیابی همتایان فرآیندی است که به تک تک افراد در ارتقاء عملکرد تیمی کمک می‌نماید و موجب توسعه مهارت‌های گروهی و بین فردی می‌گردد که جهت موفقیت‌های آتی ضروری است. دوم اینکه، نمرات حاصل از ارزیابی همتایان به مدرس کمک می‌نماید که از منصفانه بودن نمره، اطمینان حاصل نماید و سهم هر فرد در موفقیت تیم مشخص و قضاوت در رابطه با آن آسان می‌گردد. در این راستا هر یک از افراد در ۴ مقوله مورد ارزیابی قرار می‌گیرند: آمادگی فردی، آمادگی گروهی، چگونگی به کار بستن دانش در راستای حل مساله در فعالیتهای گروهی و انسجام و بهره‌وری تیمی.

بحث و نتیجه‌گیری:

یادگیری مبتنی بر تیم، استراتژی آموزشی منحصر به فردی است که موجب توسعه مهارت‌های حرفه‌ای از جمله مسئولیت‌پذیری، حل مساله، ارتباطات بین فردی، کار گروهی و مهارت‌های سازمانی می‌گردد که در این خصوص ارزیابی همتایان و ارزشیابی نقش به‌سزایی را ایفا می‌کند.

تبیین تجربیات دانشجویان شرکت کننده در المپیاد علوم پزشکی از یادگیری مبتنی بر تیم

ملیکا مهدوی*، فرزانه مختاری، دکتر لیلا جویباری، دکتر اکرم ثناگو

زمینه و هدف:

هدف از اجرای یادگیری مبتنی بر تیم ایجاد یک محیط یادگیری فعال و مشارکتی است. تاکید این استراتژی آموزشی، پاسخگویی فردی و تیمی، تعامل گروهی و انگیزه مشارکت در بحث‌های گروهی می‌باشد. در برنامه‌های آموزشی جدید، استفاده از روش‌های یادگیری فعال مقبولیت بسیار یافته است. یکی از این روش‌ها، یادگیری در تیم‌های کوچک است که در افزایش مهارت حل مسأله، رشد تفکر انتقادی و بهبود مهارت‌های ارتباطی بین فردی نقش عمده‌ای دارد. هدف از این مطالعه تبیین تجربیات دانشجویان علوم پزشکی شرکت کننده در المپیاد از یادگیری مبتنی بر تیم بوده است.

روش کار:

در این مطالعه با رویکرد کیفی (۱۳۹۲)، بر اساس نمونه‌گیری مبتنی بر هدف و با حداکثر تنوع، ۱۵ نفر از دانشجویان علوم پزشکی با تجربه یادگیری مبتنی بر تیم که سابقه شرکت در المپیاد علمی دانشجویان علوم پزشکی کشور را داشتند، مشارکت نمودند. برای جمع‌آوری اطلاعات از مصاحبه‌های انفرادی نیمه‌ساختار تا رسیدن به اشباع داده‌ها استفاده شد. حداقل یک سوال مشترک در همه مصاحبه‌ها تکرار شد "تجربه خود را از یادگیری گروهی برایمان بگویید". تمامی مصاحبه‌ها ضبط، خط به خط دست‌نویس و مطابق روش "تحلیل محتوای مرسوم" آنالیز شد.

یافته‌ها:

از تحلیل داده‌ها مضمون اصلی "سهیم شدن در موفقیت‌های بزرگ"، "تلاش برای یک هدف"، "پذیرش دیدگاه‌ها"، "اشتراک اطلاعات"، استخراج شد که تبیین‌کننده تجربیات و دیدگاه دانشجویان در خصوص فواید و پیامدهای شخصی و اجتماعی یادگیری در گروه بوده است. مشارکت‌کنندگان عواملی از قبیل "موانع فرهنگی، باور نداشتن اهمیت کار گروهی، خودمحوری" را از موانع یادگیری‌های مبتنی بر تیم می‌دانستند.

نتیجه‌گیری:

دانشجویان بر این اعتقاد بودند که یک فکر، فقط یک فکر است اما دو فکر، در واقع سه فکر است. اجتماع افراد با دانسته‌ها و تجربیات مختلف می‌تواند یادگیری با معناتر و غنی‌تری برای آن‌ها داشته باشد. ترویج فرهنگ کار گروهی از کودکی و نوجوانی باعث ایجاد پیش‌سازهای لازم برای دوره تحصیلات عالی شده و آن‌ها را آماده شرکت در کارهای گروهی می‌نماید.

اولین سمینار سراسری

یادگیری مبتنی بر تیم و آموزش علوم پزشکی

برگزیننده:

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

۳۰ آبان ماه ۱۳۹۲

مجلس شورای عالی

کلید واژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، دانشجوی علوم پزشکی، TBL

یادگیری تیمی راهی برای ارتقاء بنیه علمی اعضای هیئت علمی

مژگان محمدی مهر*

* استادیار دانشگاه علوم پزشکی ارتش - مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

زمینه و هدف:

در عصر دانایی و رقابتی امروز، تولید علم و دانش توسط اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها از اهمیت به سزایی برخوردار است. از طرفی یادگیری تیمی فرآیندی است که طی آن ظرفیت اعضای تیم توسعه یافته و به انتشار دانش کمک می‌نماید. هدف این مطالعه مروری بررسی رابطه بین تسهیم دانش و یادگیری تیمی در بین اعضای هیئت علمی و اساتید می‌باشد.

روش‌ها:

مقاله حاضر نوعی مقاله مروری است که با جستجوی منابع کتابخانه‌ای و بانک‌های اطلاعات علمی و مقالات منتشر شده در سال‌های ۲۰۰۲ تا ۲۰۱۲ از طریق واکاوی اسناد و مدارک، تحلیل و تفسیر یافته‌های به دست آمده انجام شده است.

یافته‌ها:

یافته‌های مطالعه حاضر بیان‌گر آن است که یادگیری تیمی به عنوان فرایند یادگیری اثربخش در توانمندسازی کاربرد سرمایه فکری در بین اعضای هیئت علمی و تولید دانش حائز اهمیت است.

بحث و نتیجه‌گیری:

با عنایت به وظایف متعدد اعضای هیئت علمی و حجم بالای اطلاعات، همکاری بین اعضای هیئت علمی در ارتقاء Competency آنها از طریق به اشتراک گذاشتن سرمایه فکری و تولید دانش ضروری است. با توجه به یافته‌های پژوهشی یادگیری مبتنی بر تیم به عنوان ابزار مؤثر در تسهیم دانش بین اساتید توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: یادگیری تیمی، مدیریت دانش، اساتید، آموزش

بررسی موانع و عوامل تسهیل کننده فرآیند یادگیری مشارکتی: یک مطالعه کیفی**دکتر عصمت نوحی*، دکتر عباس عباس زاده^۱، دکتر سادات سید باقر مداح^۲**

*PhD آموزش پرستاری، ارشد آموزش پزشکی، گروه آموزشی پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری مامایی رازی، دانشگاه علوم

پزشکی کرمان، کرمان، ایران

E_noohi@kmu.ac.ir^۱دانشیار گروه آموزشی پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری مامایی شهید بهشتی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران،

ایران

^۲استادیار آموزش پرستاری - دانشگاه علوم بهزیستی تهران، عضو شورای سیاستگزاری پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی، تهران، ایران

زمینه و هدف:

پرستاری حرفه‌ای اجتماعی است. تدریس و یادگیری مشارکتی از ضروریات آموزش در پرستاری است. هدف این مطالعه تبیین تجارب دانشجویان پرستاری و معلمان از موانع و عوامل تسهیل کننده در فرآیند آموزش و یادگیری مشارکتی است.

روش کار:

در این مطالعه کیفی ۲۰ دانشجوی پرستاری که در طی دروس مختلف آموزشی تجربه یادگیری مشارکتی داشتند، شرکت نمودند. شیوه جمع‌آوری اطلاعات به صورت مصاحبه نیمه‌ساختار بود و علاوه بر مصاحبه حضوری، به صورت گروه متمرکز نیز داده‌ها جمع‌آوری شد. همزمان با پیاده‌سازی متن مصاحبه و مذاکرات گروه متمرکز، تجزیه و تحلیل داده‌ها، استخراج و طبقه‌بندی درون‌مایه‌ها انجام گرفت. داده‌های پژوهش با روش تحلیل محتوای کیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها:

بر اساس نتایج حاصل از تجربیات مدرسین و دانشجویان، الگوهای مطلوب مشارکتی، جو آموزش مشارکتی، برنامه آموزشی تلفیقی، مشغولیت دانشگاهی، دانشجو‌محوری و تشویق یادگیری فعال به عنوان عوامل توسعه یادگیری مشارکتی می‌باشد. در مورد موانع و عوامل تضعیف‌کننده کار مشارکتی، کم‌توجهی در عناصر برنامه درسی، روش تدریس، عدم جدیت مدرسین در پیگیری کار گروهی، نمره‌گرایی و رقابت فردی، کمبود آمادگی برای مشارکت در گروه، کمبود مهارت‌های ارتباطی و فن‌آوری اطلاعات معرفی گردید.

بحث و نتیجه گیری:

استراتژی های مشارکتی و درگیر شدن در فعالیت گروهی با حمایت و هدایت اعضای هیات علمی، بهترین روش آموزشی برای یادگیری است. با توجه به نتایج این مطالعه هدایت و تشویق مطلوب توسط اعضای هیئت علمی برای کار گروهی از عوامل مهم برای موفقیت و توسعه فرهنگ یادگیری مشارکتی است. توسعه ارتباطات و همکاری های آموزشی از طریق برنامه-ریزی تلفیقی، در اشاعه الگوهای مشارکتی و فرهنگ سازی در این مهم توصیه می شود.

کلید واژه ها: یادگیری مشارکتی، مطالعه کیفی، موانع، عوامل تسهیل کننده، مدرسین و دانشجویان پرستاری

تجارب یادگیری مشارکتی در آموزش مسئله محور (PBL): یک مطالعه کیفیدکتر عصمت نوحی*، دکتر عباس عباس زاده^۱، دکتر سادات سید باقر مداح^۲، دکتر فریبا برهانی

*PhD آموزش پرستاری، ارشد آموزش پزشکی. گروه آموزش پرستاری داخلی جراحی. دانشکده پرستاری مامایی رازی، دانشگاه

علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

E_noohi@kmu.ac.ir

^۱ دانشیار گروه آموزش پرستاری داخلی جراحی، دانشکده پرستاری مامایی شهید بهشتی، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران،

ایران

^۲ استادیار آموزش پرستاری - دانشگاه علوم بهزیستی تهران، عضو شورای سیاستگزاری پرستاری وزارت بهداشت، درمان و آموزش

پزشکی، تهران، ایران

زمینه و هدف:

استفاده از سبک تعدیل شده یادگیری مبتنی بر مسئله (PBL) در دوره‌های تحصیلات تکمیلی پرستاری مرسوم است. بررسی تجربه یادگیری مشارکتی در دانشجویان می‌تواند در شناخت راهکارهای افزایش بهره‌وری و کارایی این روش موثر باشد. هدف از این مطالعه تبیین تجارب دانشجویان و دانش‌آموخته‌گان کارشناسی ارشد از یادگیری مشارکتی در جریان آموزش مبتنی بر حل مسئله بوده است.

روش کار:

در این مطالعه کیفی ۱۵ دانشجوی کارشناس ارشد پرستاری سال آخر و فارغ‌التحصیل که در طی دروس مختلف آموزشی مقطع کارشناسی ارشد، شرکت داشتند. شیوه جمع‌آوری اطلاعات به صورت مصاحبه نیمه ساختار بود و علاوه بر مصاحبه حضوری، به صورت گروه متمرکز نیز داده‌ها جمع‌آوری شد. همزمان با پیاده‌سازی متن مصاحبه و مذاکرات گروه متمرکز، تجزیه و تحلیل داده‌ها، استخراج و طبقه‌بندی درون‌مایه‌ها انجام گرفت. داده‌های پژوهش با روش تحلیل محتوای کیفی تجزیه و تحلیل شد.

یافته‌ها:

درون‌مایه‌های اصلی استخراج شده از تحلیل داده‌ها نشان داد که روش یادگیری مبتنی بر حل مسئله، با مشارکت گروهی در یادگیری، یادگیرنده فعال بودن، یادگیرنده مستقل جستجوگر و تفکر نقادانه و تحلیل گرایانه همراه است. همچنین

شرکت کنندگان محدودیت‌های این رویکرد را، عدم وجود آمادگی و مهارت کافی در دستیابی به منابع، زمان بر بودن، هدایت ناکافی، ناهماهنگی اعضای گروه در انجام کار تیمی تجربه کرده اند.

بحث و نتیجه‌گیری:

تجربیات دانشجویان، بیانگر ضعف مهارت‌های کار گروهی و یادگیری مشارکتی است. لذا حمایت سیستم آموزشی و مدرسین در توسعه زمینه یادگیری مشارکتی و بستر مناسب برای استفاده از مزایا و فواید ارزنده روش آموزش مبتنی بر حل مسئله ضروری است.

کلید واژه‌ها: یادگیری مشارکتی، یادگیری مبتنی بر حل مسئله، دانشجوی پرستاری، مطالعه کیفی

تأثیر آموزش به روش کارایی تیمی بر تفکر انتقادی، اعتماد به نفس، عملکرد و رضایت دانشجویان پرستاریشهین رؤفی^{۱*} - علی فرهادی^۲ - علی شیخیان^۲^{۱*} مربی - عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستانR822003@yahoo.com^۲ استادیار - عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی لرستان**زمینه و هدف:**

تدریس در دانشگاه‌ها همیشه به شیوه رایج سخنرانی انجام می‌شود. همین امر دانشجویان را غیر فعال نموده و قدرت تفکر انتقادی، تصمیم‌گیری و فعالیت را از آن‌ها کاسته است. در حالی که با استفاده از روش‌های نوین آموزشی می‌توان توانمندی‌های دانشجویان را افزایش داد، به همین دلیل این مطالعه با هدف تعیین تأثیر آموزش به روش کارایی تیمی بر تفکر انتقادی، اعتماد به نفس، رضایت و عملکرد دانشجویان پرستاری انجام گردید.

روش کار:

در یک مطالعه نیمه تجربی بر روی ۵۲ دانشجوی دو ترم اول پرستاری دانشکده پرستاری و مامایی خرم‌آباد، روش تدریس کارایی تیمی بر روی درس تئوری اصول و فنون طی دو ترم اجرا گردید. قبل و بعد از اجرای روش تدریس، پرسشنامه تفکر انتقادی کالیفرنیا به دانشجویان داده شد تا تکمیل نمایند. برای سنجش اعتماد به نفس و عملکرد دانشجویان از پرسشنامه اعتماد به نفس و آزمون کتبی استفاده گردید. در پایان ترم نیز با یک سؤال باز نظرات آنان سنجیده شد.

یافته‌ها:

در هر دو گروه میانگین نمره تفکر انتقادی، بعد از اجرای مداخله افزایش یافته بود. بین نمره تفکر انتقادی ابتدای ترم با بعد از اجرای روش کارایی تیمی اختلاف معنی‌دار بود ($p=0.001$). میزان نمره اعتماد به نفس بعد از روش کارایی تیمی کمی افزایش یافته بود، اما رابطه معنی‌داری بین نمره قبل و بعد از مداخله مشاهده نشد ($p=0.5$). از نظر عملکرد، نمره امتحان بعد از مداخله افزایش یافته بود و اختلاف معنی‌دار بود ($p=0.001$). اکثر دانشجویان از اجرای این روش ابراز رضایت نموده و آن را نو و مفید می‌دانستند.

بحث و نتیجه گیری:

استفاده از روش‌های نوین تدریس موجب عمیق‌تر شدن یادگیری و ماندگاری طولانی آن می‌گردد. همچنین موجب توسعه تفکر انتقادی، افزایش اعتماد به نفس و رضایت دانشجویان می‌گردد که در واقع در راستای اجرای رسالت آموزش عالی است.

کلیدواژه‌ها: کارایی تیمی - روش تدریس نوین - تفکر انتقادی - اعتماد به نفس - دانشجوی پرستاری

مقایسه اثرات یادگیری مشارکتی و آموزشی سنتی بر عملکرد تحصیلی و اعتماد به نفس و میزان نشاط در**دانش آموزان پنجم ابتدایی در شهر ایلام****مریم سجادیان****** دانشجوی کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی - علوم پزشکی تهران، بیمارستان روزبه**maryamsajadyan@yahoo.com**زمینه و هدف:**

در یادگیری مشارکتی، شرکت کنندگان فهم خود را از موضوع یادگیری با دیگران به اشتراک گذاشته، با یکدیگر همیاری می کنند، از هم پشتیبانی می کنند و در فرایندهای مرتبط و هدفمند و سطوح بالاتر مهارت های شناختی و احساس درگیر می شوند. هدف این پژوهش بررسی مقایسه اثرات یادگیری مشارکتی و آموزش سنتی بر عملکرد تحصیلی و اعتماد به نفس و میزان نشاط در دانش آموزان پنجم ابتدایی شهر ایلام است.

روش کار:

در این مطالعه از نوع آزمایش دو گروهی با پیش آزمون و پس آزمون با مرحله پیگیری است. جامعه آماری شامل دانش آموزان دختر پنجم ابتدایی شهر ایلام در سال ۸۸-۸۹ می باشد. که تعداد ۴۰ نفر از آن ها به عنوان نمونه به روش تصادفی انتخاب شدند ۲۰ نفر برای یادگیری مشارکتی و ۲۰ نفر برای آموزش سنتی به طور تصادفی انتخاب شدند. ابزارهای بکار رفته در این طرح پژوهشی شامل آزمون محقق ساخته پیشرفت تحصیلی براساس درس ریاضی، پرسش نامه فرم کوتاه مقیاس نشاط است که در سال ۱۹۸۹ توسط روان شناسان دانشگاه آکسفورد ساخته شد و برای سنجش اعتماد به نفس از پرسش نامه ۲۵ سوالی دو حالتی بله و خیر استفاده شد. اطلاعات استخراج شده با استفاده از نرم افزار Spss تجزیه و تحلیل شدند.

یافته ها:

عملکرد تحصیلی و اعتماد به نفس و نشاط با شیوه یادگیری مشارکتی در افراد آموزش دیده نسبت به گروه گواه به شیوه سنتی آموزش دیده بودند بیشتر است و تفاوت آن ها از لحاظ آماری معنی دار است.

بحث و نتیجه گیری:

آموزش به شیوه یادگیری مشارکتی نسبت به آموزش سنتی باعث افزایش عملکرد تحصیلی و اعتماد به نفس و نشاط

می شود

کلید واژه ها: یادگیری مشارکتی، عملکرد تحصیلی، میزان نشاط، اعتماد به نفس

یادگیری مبتنی بر تیم به عنوان استراتژی موثر رفتارهای یادگیری در دانشجویان پرستاری**فاطمه سمیعی سبینی^{۱*}، مرضیه خاتونی^۱، زینب علیمزادی^۲، مریم مومنی^۳***** کارشناس ارشد پرستاری، هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین دانشکده پرستاری مامایی**

Email:samiei.modares@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد پرستاری، هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین دانشکده پرستاری مامایی**^۳ کارشناس ارشد مامایی، هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین دانشکده پرستاری مامایی****^۴ کارشناس ارشد پرستاری، هیأت علمی، دانشگاه علوم پزشکی قزوین دانشکده پرستاری مامایی****زمینه و هدف:**

در عصر نوآوری و تحول در عرصه آموزش پزشکی، مریدان پرستاری در پی تعیین استراتژیهای گوناگون آموزشی جهت ایجاد محیط یادگیری فعال و غنی برای دانشجویان پرستاری هستند. یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)، روش تدریس تعاملی و به عنوان یک جایگزین برای سخنرانی سنتی است که با ایجاد محیط آموزشی فراگیر محور در قالب گروههای کوچک میتواند به عنوان استراتژی نوآورانه، دارای اثربخشی زیاد در آموزش مهارتهای لازم به دانشجویان پرستاری باشد.

روش کار:

مطالعه حاضر، حاصل مرور مطالعات منتشر شده در این مورد در پایگاههای اطلاعات علمی و مجلات مربوطه می باشد.

بحث و نتیجه گیری:

یادگیری مبتنی بر تیم به عنوان یک استراتژی تدریس در بسیاری از رشته ها استفاده میشود و میتواند به عنوان یک روش یادگیری فعال و منحصر به فرد برای دانشجویان پرستاری جهت دستیابی به اهداف درس مورد استفاده قرار گیرد. هدف از کاربرد این استراتژی آموزشی؛ ترویج و تقویت بسیاری از مفاهیم ضروری در پرستاری همچون؛ تفکر انتقادی، تفکر خلاق، رفتار حرفه ای و همچنین ارتباطات بین فردی موثر در امر مراقبت و درمان می باشد. نتایج تحقیقات نشان داده است که کاربرد آن در آموزش پرستاری باعث توسعه مهارتهای اجتماعی و رفتارهای یادگیری از جمله؛ افزایش اعتماد به نفس، میزان اشتیاق به کسب دانش و افزایش درک نسبت به نیازهای یادگیری و ظرفیت یادگیری موارد جدید، توسعه مهارتهای رهبری، افزایش مهارت حل مسئله، ارتقا سطوح ارتباط با بیمار و تیم درمانی و همچنین توسعه مهارتهای یادگیری، کاهش حجم کاری در خواندن، افزایش آمادگی جهت حضور در کلاس ها میشود.

با توجه به نتایج تحقیقات در خصوص مزایای این روش به ویژه افزایش مهارت دانشجویان پرستاری در دستیابی به سطوح بالاتر یادگیری شناختی، میتواند به عنوان یک شیوه یادگیری مشارکتی در آموزش پرستاری کاربردی باشد.

اولین سمینار سراسری

یادگیری مبتنی بر تیم و آموزش علوم پزشکی

برگزیننده:

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

کلید واژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، آموزش، پرستاری

بررسی روش تدریس تلفیقی (سخنرانی همراه با بحث گروهی و کار در گروه های کوچک) در درس اپیدمیولوژی و ارزشیابی درس بر اساس مدل کرک پاتریک در دانشگاه علوم پزشکی کاشان - ۱۳۹۲

دکتر مجتبی صحت^{۱*}، دکتر سید علیرضا مروجی^۲، عطیه فقیهی مرقی^۳، وجیهه روحی^۴، دکتر محسن تقی زاده^۵، دکتر مجید حسن زاده^۶

^{۱*} متخصص اپیدمیولوژی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، مدیر گروه پزشکی اجتماعی

^۲ متخصص پزشکی اجتماعی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان، عضو گروه پزشکی اجتماعی

^۳ دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی

^۴ کارشناس بهداشت عمومی

^۵ PhD تغذیه، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

^۶ پزشک، مدیر آموزش پزشکی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی کاشان

زمینه و هدف:

تدریس به روش سخنرانی یکی از عناصر اصلی و معمول فرآیند آموزش دانشجویان رشته های پزشکی می باشد که در کارآیی نظام آموزشی، نقش مؤثری ایفا کرده است. با توجه به محدودیت ها و نقاط ضعف این روش امروزه سعی بر این است که فراگیر خود در کسب مفهوم سهیم باشد و از طرق مختلف به فعالیت های ذهنی، علمی، فردی و گروهی وادار شود. برای تحقق این هدف بر استفاده از روش های فعال تأکید می شود. این مطالعه با هدف بررسی تأثیر روش تلفیقی بر میزان یادگیری دانشجویان تغذیه و ارزشیابی درس بر اساس مدل کرک پاتریک در درس اپیدمیولوژی انجام شده است.

روش کار:

این مطالعه به روش کار آزمایی بالینی از نوع before-after انجام شده است. جامعه آماری شامل تعداد ۲۸ نفر از دانشجویان رشته تغذیه در سال ۱۳۹۲ دانشگاه علوم پزشکی کاشان بودند. دانشجویان به ۴ گروه ۷ نفره تقسیم شده و درس اپیدمیولوژی به صورت تلفیقی (سخنرانی همراه با بحث گروهی و کار در گروه های کوچک) به آنها تدریس شد. جهت ارزیابی درس از مدل ارزشیابی کرک پاتریک استفاده گردید. لازم به ذکر است که فقط سطح اول، دوم و سوم این مدل مورد ارزیابی قرار گرفت. بدین صورت که برای سنجش سطح اول (واکنش) پرسشنامه نظر سنجی محقق ساخته ای شامل سه حیطه کلی (اهداف و محتوا، روش تدریس و مدرس) و شامل ۲۸ سوال با مقیاس لیکرت طراحی گردید همچنین سؤالاتی بازپاسخ نیز در خصوص نقاط قوت و ضعف و پیشنهادات در نظر گرفته شد. برای ارزیابی سطح دوم (یادگیری) از نتایج پیش آزمون و پس

آزمون نهایی که به صورت امتحان پایان ترم بود استفاده شد. جهت ارزیابی سطح سوم (رفتار) از دانشجویان خواسته شد که هر گروه جداگانه یک پروپوزال متناسب با موضوعی که در طول ترم انتخاب شده ارائه نمایند و بر اساس مشارکت در این امر (به صورت اختیاری) و کیفیت اجرا بر اساس چک لیست امتیاز دهی صورت گرفت. داده ها با استفاده از آزمون های نان پارامتریک آنالیز شدند و سطح معنی داری ۰,۰۵ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها:

در خصوص ارزیابی واکنش، مجموع میزان رضایت دانشجویان نسبت به درس ۸۷,۳% بود که بالاترین میزان رضایت از حیطة مدرس با ۹۱,۷% و کمترین آن مربوط حیطة روش تدریس با ۷۸,۲% بود. میانگین رتبه پیش آزمون ۱۵,۴۶ و پس آزمون به ۳۷,۵۴ بود. نتایج به طور کلی نشان داد میانگین یادگیری دانشجویان به میزان 31.7 ± 3.6 ارتقاء یافته اند و این نشان دهنده این بود که بین نمرات پیش آزمون و پس آزمون اختلاف معناداری ($p < 0.0001$) وجود داشت. (Mann-Whitney test) مشارکت دانشجویان در انجام فعالیت پژوهشی بالای ۷۰% بود و توانمندی ایشان در این مورد پس از ۳ ماه از زمان تدریس در حد قابل قبولی بود.

بحث و نتیجه‌گیری:

در کل نتایج این مطالعه نشان داد روش آموزش تلفیقی توانسته تغییرات مؤثری در حیطة‌های سه گانه مدل کرک پاتریک ایجاد نموده و اثربخشی مناسب داشته باشد. با این روش بیشترین رضایت از مدرس بود و باتوجه به نظرات دانشجویان توانست باعث افزایش ارتباط بین دانشجو و استاد و همچنین بین خود دانشجویان شود پیشنهاد می‌گردد با بکارگیری روش‌های فعال تدریس از جمله بحث گروهی و کار در گروه‌های و ادغام آن با روش سخنرانی سعی در ایجاد یادگیری عمیق و پایدار نمود.

کلید واژه‌ها: سخنرانی، روش تلفیقی، بحث گروهی، کار در گروه‌های کوچک، مدل کرک پاتریک

نقش یادگیری مبتنی بر تیم (TBL) در تربیت فارغ التحصیلان شایسته در نظام سلامت**افسانه یخ فروش ها^۱ - دکتر محمدرضا مدبر^۲ - آزاده کردستانی^۳****^۱ دانشجوی دکترای تخصصی آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران**

E-mail: star2000_y@yahoo.com

^۲ پزشک عمومی - MPH، دانشجوی دکترای تخصصی مدیریت خدمات بهداشتی، دانشگاه علوم پزشکی تهران**^۳ دانشجوی دکترای تخصصی آموزش پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تهران****زمینه و هدف:**

تحقیقات مختلف حاکی از پایین بودن سطح تسلط دانشجویان و فارغ التحصیلان شاغل در سازمانها در زمینه انجام کار گروهی، حل مسئله، مهارت‌های ارتباطی، تفکر انتقادی و... می‌باشد که دستیابی به این مهارت‌ها از طریق یادگیری تیمی تسهیل خواهد شد زیرا یادگیری تیمی معمولاً سه جریان تحقیقی: بهبود نتیجه، تسلط بر وظیفه و فرایند گروهی را دنبال می‌کند.

هدف بررسی تاثیر یادگیری مبتنی بر تیم TBL در تربیت فارغ التحصیلان شایسته در نظام سلامت است تا با استفاده از این روش آموزشی در ارائه برنامه درسی بتوانیم بر اثربخشی آن بیفزاییم.

روش کار:

این مطالعه به صورت مروری و از طریق جستجوی مقالات مرتبط در منابع اینترنتی و کتابخانه ای مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها:

در آموزش حرفه های گروه پزشکی هماهنگی بین آنچه آموخته می شود (مهارت بر روی کاغذ) با آنچه در بالین به کار گرفته می شود (مهارت عملکردی) از اهمیت به سزایی برخوردار است لذا از طریق روش های یادگیری فعال و تیمی مانند TBL است که می توان سبب توسعه یادگیری فردی (self directed learning)، تحویل فارغ التحصیلانی توانمند جهت حل مسایل حرفه ای که با آن مواجه می شوند (competent students) و تداوم کار تیمی در محیط های کار (continuing in team working) و یادگیری عمیق در دانشجویان به منظور کاربردی کردن آموخته های ایشان شد.

بحث و نتیجه گیری:

با توجه به رقابت بین مراکز آموزشی در جذب دانشجویان ، موسساتی پایدار می مانند که بتوانند فارغ التحصیلانی اثربخش تربیت نمایند که لازمه تحقق این امر ایجاد پلی بین روش های آموزشی theory-base به practical-base است.

کلیدواژه ها: آموزش، کارگروهی، تاثیر، دانشجو

بررسی اهمیت یادگیری و موفقیت مبتنی بر تفکر، مشورت و فعالیت جمعی در آموزش علوم پزشکی و دیدگاه اسلام و قرآن پیرامون آن

حامد فتحی^{۱*}، محمد علی ابراهیم زاده^۲، سعید فتحی^۳، فاطمه فرجی^۴، شقایق فتحی^۵

* دانشکده داروسازی مرکز تحقیقات علوم داروئی

fatham010@yahoo.com

^۲ دانشیار گروه شیمی داروئی دانشکده داروسازی ساری، دانشگاه علوم پزشکی مازندران

^۳ موسسه آموزش عالی غیر انتفاعی و غیر دولتی راهیان نور ساری

^۴ دانشگاه پیام نور مرکز ساری

زمینه و هدف:

در اجرای امور مربوط به انجام تحقیقات، فرایندها، پروژه‌ها، اقدامات علمی، عملی، آزمایشگاهی و... در علوم پزشکی فراگیری، ارائه و تحت آموزش قرار گرفتن، تفکر و مشورت جهت پیشبرد اهداف و یادگیری، ضروری و در نیل به موفقیت مهم می باشد. از عوامل بروز اختلالات یادگیری عوامل آموزشی، محیطی، روانی، ژنتیکی، بیوشیمیایی، تاخیر رشد و نقص جزئی در کارمغز می باشد. برخی رفتارگرایان، سرشت انسان را انعطاف پذیر دانسته و معتقد بودند در رشد، یادگیری نقش اصلی را ایفا می کند. با توجه به اینکه پرداختن از این منظر و آموزش علوم پزشکی و دیدگاه اسلام و قرآن در مورد موفقیت و مشورت جمعی کارچندانی نشده این فعالیت صورت گرفت.

روش کار:

در این مطالعه با در نظر گرفتن یادگیری و دستیابی به موفقیت با استفاده از تفکر، مشورت و فعالیت جمعی در آموزش علوم پزشکی و تحقق اهداف و اولویت‌های آن و دیدگاه مکتب اسلام و قرآن، اهمیت این موضوع مورد بررسی قرار داده شده است.

یافته‌ها:

در آموزش علوم پزشکی و یادگیری و فراگیری آنها مواردی تاثیرگذار می باشد. نظریه‌های تکاملی، شناختی، گشتالت، ژان پیاژه، نوروفیزیولوژیک و کارکرد و تداعی گرایی از نظریه‌های یادگیری هستند. در آموزش علوم پزشکی چنانچه از تفکر، مشورت و فعالیت جمعی و تخصص دیگر گروه‌ها و افراد بهره گرفته شود که نیاز نیز بوده درصد موفقیت و پیشرفت افزایش یافته و یادگیری بهتر، کاربردی و ملموس تر می شود چنانچه که در برخی دروس و علوم مورد آموزش، بخش‌های اداری،

پژوهشی، آزمایشگاه‌ها، بیمارستان‌ها و اتاق عمل این امور مورد اجرا لازم و ضروری به نظر می‌آید. اصل و موضوع شورا و مشورت و کارگروهی از مهمترین اصول اجتماعی دین اسلام، نیاز فرد، جامعه، سطوح و مدیریت و نمایانگر سلامت جامعه در سطح رهبری و مردم بوده که در منابع اسلامی و سیره بزرگان با اهمیت ودقت خاصی طرح و اجرا شده؛ قرآن کریم در ۴ آیه موضوع شورا را مطرح کرده: آیه ۳۸ سوره شوری ("والذین استجابوا لربهم و اقاموا الصلوة و امرهم شوری بینهم")؛ آیه ۱۵۹ آل عمران، بقره/ ۲۳۳ و زمر/ ۱۸؛ پیامبر(ص) مشورت را از اسباب حیات جامعه معرفی کرده و با وجود ارتباط با خدا از طریق وحی، جهت مشاوره برای شخصیت دادن و رشد فکری مردم، بدانند حکومت او استبدادی نیست و نزد خدا احترام دارند و نظرخواهی از دیگران عادیست، مأمور به مشورت بودند و در امور مهم جامعه مشورت می‌نمودند؛ حضرت علی(ع) از مسلمانان خواسته بادیگران مشورت نمایند در غیر این صورت رأی او بی‌ارزش و موجب نابودی می‌شود. از امام جواد(ع) نقل است ازفلانی بخواه به من مشورت دهد چرا که او با مسائل آگاه و می‌داند چگونه تعامل نماید زیرا مشورت فرخنده است.

بحث و نتیجه‌گیری:

مشاوره، تفکر و فعالیت جمعی باعث ارتقا و اعتلای اندیشه، آموزش، پیشرفت، یادگیری و موفقیت در علوم مختلف مانند علوم پزشکی و البته در جامعه اسلامی و مشارکت مردم در سرنوشت خویش و امور، تحکیم پیوندهای اجتماعی و تقویت روحیه مسئولیت‌پذیری و زوال روحیه بی‌تفاوتی و انزوای‌گرایی می‌شود. در فرهنگ ایران نیز ضرب المثل "یک دست صدا ندارد" و «دست جمعیت بلنداست»^۱ به نوعی مصداقی از تفکر، مشورت و فعالیت جمعی است. مهمترین جنبه یک حکومت، مردمی بودن است که پشتوانه آن بوده و مردم با اعتبار یافتن و شرکت در امور نقش واقعی خود را می‌یابند. مشاوره با صاحب نظران و عاقلان باعث دریافت حقیقت و دوری از لغزش می‌شود. در این مکتب اسلام، تعقل، تجربه، تقوا، علم، حلم، رازدار بودن و... از صفات مثبت مشاور و ترسویی، بخیل، حریص، استبداد رأی، حماقت، جهل، دروغ‌گویی از صفات منفی آن می‌باشند. شورا راه سلامت و عدالت است. بسیاری از اندیشمندان معتقدند از دیدگاه قرآن، شورا نه یک امر مستحب بلکه روشی واجب است. انسان موجودی اجتماعی بوده و سعادت خود را در رهگذر زندگی اجتماعی می‌جوید، لذا برای رفع نیازها، مشکلات، اهداف و آرمان‌ها ناگزیر به روی آوردن به تبادل آرا و تضارب افکار است. از اینرو آئین و مکتب اسلام که به سرنوشت فردی و اجتماعی و حیات دنیوی و اخروی بشر توجه کرده، برای امر شورا ارزش ویژه‌ای قائل است.

کلید واژه‌ها: مشورت، یادگیری، آموزش علوم پزشکی، قرآن، اسلام

آموزش مبتنی بر تیم از طریق توسعه یک فرامدل ترکیبی بر اساس مدل‌های پرسید، اعتقاد بهداشتی و بزنف جهت ارائه درس آموزش بهداشت به منظور فراتوانمندی‌سازی دانشجویان رشته‌های بهداشت در زمینه آموزش بهداشت و

پژوهش

هاشم حشمتی^۱، محمد جواد کبیر^۲، ناصر بهنام پور^۳، محمد رضا قنبری^۴

^۱ کارشناس ارشد آموزش بهداشت و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گلستان، دانشکده بهداشت، گروه بهداشت عمومی، گرگان،

ایران

Email:heshmati.hashem@yahoo.co

^۲ دانشجوی دکتری مدیریت خدمات بهداشتی درمانی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران.

^۳ دانشجوی دکتری آمار حیاتی و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گلستان، گرگان، ایران

^۴ کارشناس ارشد حشره شناسی پزشکی، عضو هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی گلستان و کارشناس واحد EDC دانشگاه، گرگان، ایران

زمینه و هدف:

علی‌رغم اهمیت درس آموزش بهداشت، تاکنون مطالعه‌ای در زمینه طراحی روشهای آموزشی مناسب در این زمینه انجام نشده است. با توجه به اهمیت موضوع آموزش بهداشت و عدم کارایی روش سنتی تدریس این درس و نظر به اهمیت، کارایی و اثر بخشی بسیار بالای آموزش مبتنی بر تیم، مطالعه حاضر با هدف ارزیابی آموزش مبتنی بر تیم از طریق توسعه یک فرامدل ترکیبی جهت ارائه درس آموزش بهداشت با استفاده از توسعه یک فرامدل ترکیبی بر اساس مدل‌های پرسید، اعتقاد بهداشتی و بزنف جهت ارائه درس آموزش بهداشت به منظور فراتوانمندی‌سازی دانشجویان رشته‌های بهداشت در زمینه آموزش بهداشت و پژوهش طراحی و اجرا شد.

روش کار:

این مطالعه با رویکرد کیفی و از نوع اقدام پژوهی و مبتنی بر پارادایم پراکسیس است. که در سالهای ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۱ بر روی دانشجویان رشته‌های بهداشت انجام شد. پس از گروه‌بندی دانشجویان و آموزش و تمرین در رابطه با کارگروهی، مطالعه حاضر در سه بعد انجام شد: الف) تدوین و بازنگری برنامه آموزشی از طریق روش بحث گروهی متمرکز ب) طراحی و اجرای روش‌ها و تکنیک‌های آموزشی طریق روش بحث گروهی متمرکز ج) سنجش، ارزشیابی و اثر بخشی آموزشی؛ شامل ارزشیابی توانمندی در فعالیت‌های گروهی و ارزشیابی تیمی. در طراحی و اجرای مطالعه از روش‌های بحث گروهی متمرکز استفاده شد. ارزشیابی برنامه بر اساس مشاهده و چک لیست صورت گرفت.

یافته‌ها:

ارتقاء سطح آگاهی، نگرش و مهارت دانشجویان و همچنین پرسنل بهداشتی در زمینه نیازهای شغلی و همچنین افزایش توانمندی در انجام فعالیت‌های گروهی که به عنوان یک پیش نیاز اصلی در فعالیت‌های سیستم بهداشتی به شمار می‌رود، از مهمترین نتایج این مطالعه بود. همچنین ارتقاء سطح مهارت‌های ارتباطی دانشجویان و رضایت‌مندی آنها از روش تدریس از برون دادهای اصلی این مطالعه بود.

بحث و نتیجه‌گیری:

با توجه به کارایی آموزش مبتنی بر تیم از طریق فرامدل آموزشی ارائه شده، پیشنهاد می‌شود این مدل جهت ارائه درس آموزش بهداشت و سایر دروس مشابه مورد استفاده قرار گیرد.

کلید واژه‌ها: آموزش مبتنی بر تیم، آموزش بهداشت، بزنف، پرسید، اعتقاد بهداشتی

کاربرد روش تدریس TMTD در برنامه‌ی آموزش مداوم پرستاری و ارزشیابی دوره بر اساس مدل ارزشیابی کرک پاتریک

سکینه حیدری^{۱*}، عطیه فقیهی^۲، اکرم اثنی عشری^۳، سیدمحمدحسین پورهایمی اردکانی^۴

^{۱*} کارشناس پرستاری دانشگاه علوم پزشکی یزد و دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی – دانشگاه علوم پزشکی اصفهان،

مرکز توسعه مطالعات و تحقیقات

S_heydari_287@yahoo.com

^۲ دانشجوی کارشناسی ارشد آموزش پزشکی – دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

^۳ کارشناس ارشد روانسنجی – دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد

^۴ دانشجوی کارشناسی مدیریت خدمات بهداشتی درمانی – دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

زمینه و هدف:

آموزش مداوم علوم پزشکی از جمله مقوله‌هایی است که در طی چند دهه اخیر در دنیا جایگاهی پر اهمیت یافته هاست. از سوی دیگر وقت و هزینه بسیاری صرف برنامه‌های آموزش مداوم می‌شود که اگر به طور دقیق برنامه‌ریزی و اداره نشود می‌تواند باعث به هدر رفتن سرمایه شود. یکی از عناصر مهمی که در ارتقای کیفیت برنامه‌های آموزش مداوم مؤثر بوده تأکید بر لزوم بازنگری شیوه‌های تدریس در این برنامه‌ها می‌باشد. پژوهش حاضر به عنوان تجربه‌ای جدید و با هدف تعیین تأثیر روش طرح تدریس اعضای تیم (TMTD) در برنامه آموزش مداوم انجام شده است.

روش کار:

جامعه آماری در این مطالعه نیمه تجربی تک گروهی ۱۲۵ نفر از پرستاران شاغل در بیمارستان ضیائی اردکان بودند. افراد به ۲۵ گروه ۵ نفری تقسیم شده و محتوای دوره با موضوع تب کریمه کنگو به روش TMTD تدریس شد. برای ارزشیابی دوره از مدل ارزشیابی کرک پاتریک استفاده شد. لازم به ذکر است که فقط سطح اول و دوم کرک پاتریک در این دوره مورد ارزیابی قرار گرفت به این ترتیب که جهت ارزیابی سطح اول (واکنش) پرسشنامه‌ای حاوی ۱۴ سوال و دارای ۳ محور کلی مدرس و روش اجرا، محیط فیزیکی و محتوا بر اساس مقیاس لیکرت طراحی گردید. جهت ارزیابی سطح دوم (یادگیری) نیز از پیش آزمون و پس آزمون استفاده گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS استفاده گردید.

یافته‌ها:

نتایج تحلیل سطح اول کرک پاتریک، واکنش، نشان داد که مجموع میزان رضایت فراگیران نسبت به دوره برگزار شده به روش TMTD ۹۵٪ بود که بالاترین میزان رضایت از حیطة مدرس و روش اجرا ۹۶٫۷٪ و کمترین آن مربوط به حیطة فضای فیزیکی ۸۸٫۳٪ بود. در زمینه ارزیابی سطح دوم کرک پاتریک یعنی سطح یادگیری، نمرات پیش آزمون و پس آزمون تفاوت معناداری داشت.

بحث و نتیجه‌گیری:

برنامه‌های آموزش مداوم از نظر روش‌های تدریس نیاز به بازنگری جدید دارند. آشنایی بیشتر اساتید با روش‌ها و الگوهای جدید تدریس و روش‌های مشارکتی از جمله TMTD می‌تواند زمینه بهبود کیفیت برنامه‌های آموزش مداوم را فراهم نماید. روش TMTD با فعال سازی افراد در روند آموزش تأثیرات مثبتی بر میزان رضایت و یادگیری شرکت کنندگان داشته است. بنابراین پیشنهاد می‌گردد از شیوه‌های آموزش تیمی در برنامه آموزش مداوم استفاده گردد.

کلید واژه‌ها: تدریس، طرح تدریس اعضای تیم، آموزش مداوم، ارزشیابی، مدل کرک پاتریک

عنوان: نقش و اهمیت تفکر خلاقانه در یادگیری مبتنی بر تیم در آموزش علوم پزشکی**امیر پیمانی*^۱، مونا جابرها^۱، امیر ضیایی^۱، رضا نجفی پور^۲**

a.peymani@gmail.com

^۱ مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین^۲ استادیار ژنتیک پزشکی، گروه ژنتیک پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین**زمینه و هدف:**

یادگیری تیمی عبارت است از تفکر و تعامل افراد در یک هویت واحد برای رسیدن به یک هدف خاص، یادگیری و توسعه دانایی یکدیگر و آموزش به شیوه‌های خلاقانه که سبب تحریک نوآوری و خلق دانش جدید می‌شود که بتوان در عمل از آن استفاده کرد. هدف از این بررسی ارزیابی یادگیری مبتنی بر تیم با رویکرد یادگیری خلاقانه می‌باشد.

روش کار:

مطالعه حاضر یک بررسی مروری با بهره‌گیری از کتب، منابع اینترنتی، مطالعات و مقالات متعدد در راستای نقش و اهمیت تفکر خلاقانه در یادگیری مبتنی بر تیم‌هاست.

یافته‌ها:

در ایجاد یادگیری در تیم به شیوه خلاقانه، عوامل و مؤلفه‌های مهمی برای شناسایی و دست‌یابی‌های آن دخیلند که مهمترین آنها عبارتند از: مشارکت و حضور افراد توانا و خلاق با چشم‌انداز مشترک که می‌تواند منجر به افزایش انگیزش یادگیری و خلاقیت اعضا می‌شود، تقویت فرایندهای تعاملی دانش و آگاهی که می‌تواند به بینش ابتکاری منجر شود، خلق راه‌حل‌ها و دانش جدید جهت استفاده بهینه آن برای حل مسائل و مشکلات، خلق الگوهای جدید یادگیری (از جمله حل مسئله، ایفای نقش).

بحث و نتیجه‌گیری:

یادگیری مبتنی بر تیم و به اشتراک گذاشتن مهارت‌ها، دانش و تجربیات یکی از اصول مهم تعلیم و تربیت، اهمیت دادن به محیط فعال یادگیری است که برنامه‌ریزی، شناخت استعدادها و خلاقیت‌ها می‌تواند یک تلاش مهم و مؤثر، در راستای یادگیری گروهی باشد. در یادگیری خلاقانه بر اهمیت دانش از طریق تجزیه و تحلیل و ترکیب آن تاکید می‌شود. هر چند در

یادگیری مبتنی بر تیم و آموزش علوم پزشکی

برگزیننده:

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

مسیر افزایش خلاقیت در یادگیری‌های مشارکتی بروز تعارض و اختلاف عقیده اجتناب ناپذیر است ولی فرصت مناسبی است جهت تفکر بیشتر، طرح و ابراز ایده‌های جدید و تعامل و مشارکت فعالانه در ساخت دانش و معنی دادن به تجارب افراد است.

کلیدواژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، تفکر خلاقانه، نوآوری

طراحی برنامه آموزشی بر اساس یادگیری مبتنی بر تیم در دانشگاه علوم پزشکی قزوین**زهرا قاسمی^۱، امیر ضیایی*، محمدعلی زحل^۲ و زهره یزدی^۳****^۱ کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی و آموزش پزشکی***** استاد دانشگاه علوم پزشکی قزوین**

aziabee1963@yahoo.com

^۲ دانشیار دانشگاه علوم پزشکی قزوین**^۳ استادیار دانشگاه علوم پزشکی قزوین****زمینه و هدف:**

کلید ورود به دنیای آموزش پزشکی برنامه درسی است و استفاده از هر روش آموزشی لزوماً به تناسب طراحی برنامه آموزشی با روش مورد نظر نیازمند است. برنامه های آموزشی که با روش یادگیری مبتنی بر تیم، طراحی شده اند، ارتباط و ثبات بیشتری را در محتوای آموخته شده ی فراگیران ایجاد می کنند. این مطالعه به منظور دستیابی به نکاتی که طراحان آموزشی در تدوین برنامه درسی برای بکارگیری تکنیک یادگیری مبتنی بر تیم نیاز دارند، انجام شده است.

روش کار:

این مطالعه با بررسی متون مرتبط با یادگیری مبتنی بر تیم، اجزای آن و نحوه ی اجرای مؤثر این شیوه آموزشی آغاز و با مصاحبه با صاحب نظران آموزش پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین در چگونگی اجرای این تکنیک بر اساس شرایط موجود دانشگاه انجام پذیرفت.

یافته ها:

برای بهره مندی فراگیران از روش یادگیری مبتنی بر تیم، بازنگری برنامه آموزشی توسط مدرسین آن، ضروری است. برای بازنگری می بایست به طور دقیق سرفصل دروس با در نظر گرفتن پیش زمینه اطلاعاتی دانشجویان مورد بررسی قرار گیرد. در گام بعدی مدرسین با انجام بارش افکار در مورد هر موضوع درسی به این سؤال پاسخ می دهند که این محتوای آموزشی به طور اختصاصی در دنیای واقعی به چه دست می یابد؟ و در نهایت سناریوهای مرتبط تدوین می گردد.

یادگیری مبتنی بر تیم و آموزش علوم پزشکی

دیگر کننده:

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

بحث و نتیجه گیری:

اساس یادگیری مبتنی بر تیم بر اساس سؤالات ساختارمندی است که با تحلیل برنامه آموزشی به دست می آید نه سؤالاتی که در ارزشیابی های تراکمی کاربرد دارد.

کلید واژه ها: یادگیری مبتنی بر تیم، طراحی برنامه، برنامه آموزشی مبتنی بر یادگیری تیمی

بنیان‌های نظری یادگیری مبتنی بر تیم: شباهت‌ها و تفاوت‌هافائزه حجتی^۱، امیرحسین محمد داودی^۲^۱ دانش آموخته کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه، ساوه، ایرانFh.mehr87@yahoo.com^۲ دکتری مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساوه، دانشکده علوم انسانی، گروه مدیریت آموزشی، ساوه، ایرانAdavoudi838@yahoo.com**زمینه و هدف:**

ارائه دهندگان مراقبت‌های بهداشتی به مهارت‌ها و توانایی‌هایی از جمله تفکر انتقادی و کار تیمی نیاز دارند، بنابراین روش‌های آموزشی آنها باید مبتنی بر تئوری‌ها و رویکردهایی باشد که متناسب با این نیازها هستند. برای این منظور رویکردهای مختلفی مانند یادگیری مشارکتی، یادگیری از طریق همیاری، حل مسئله و روش‌های دیگری معرفی شده‌اند. یادگیری مبتنی بر تیم، راهبردی است که اخیراً به آموزش مراقبت‌های بهداشتی معرفی شده است. هدف این مطالعه این است که نشان دهد یادگیری مبتنی بر تیم از اصول ساختن‌گرایی پیروی نموده و روش‌های آموزشی دیگر را ترکیب و تکمیل می‌کند.

روش کار:

در این مطالعه اصول تئوری آموزشی ساختن‌گرایی و رابطه‌ی آن با یادگیری مبتنی بر تیم، همچنین روش‌های آموزشی مختلف و شباهت‌ها و تفاوت‌های آن‌ها با یادگیری مبتنی بر تیم، مزایا و عوامل موثر بر یادگیری مبتنی بر تیم مورد بحث قرار می‌گیرند.

یافته‌ها:

یادگیری مبتنی بر تیم یک راهبرد آموزشی فراگیر محور است که با پیروی از اصول تئوری ساختن‌گرایی، درک عمیق‌تر از محتوا، یادگیری مادام‌العمر، تفکر انتقادی و مهارت‌های کار تیمی را با استفاده از حل مسئله، مشارکت و همیاری در تیم‌ها و تمرکز بر توسعه‌ی تیم‌ها را ارتقا می‌دهد و در نهایت رضایت استاد و دانشجویان را از تدریس و یادگیری افزایش می‌دهد.

بحث و نتیجه‌گیری:

با توجه به این‌که یادگیری مبتنی بر تیم بر مبنای مولفه‌های ساختن‌گرایی بنا شده و روش‌های آموزش دیگر را تکمیل می‌کند که می‌تواند استفاده از آن در آموزش مراقبت‌های بهداشتی امید بخش و موثر باشد. البته انتخاب روش به اهداف و پشتیبانی لازم نیاز دارد.

کلید واژه‌ها: آموزش پزشکی، یادگیری مبتنی بر تیم، یادگیری مشارکتی، یادگیری از طریق همیاری، حل مسئله، تئوری ساختن‌گرایی

یادگیری مبتنی بر تیم: یک رویکرد جدید در آموزش اخلاق حرفه‌ای

مریم مؤمنی^{۱*}، عاطفه قنبری^۲

^{۱*} کارشناس ارشد داخلی جراحی - مربی و عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، دانشکده پرستاری مامایی قزوین

Momeni65@gmail.com

^۲ دکترای آموزش پرستاری، دانشیار دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رئیس مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی مؤثر بر سلامت

زمینه و هدف:

یادگیری مبتنی بر تیم (TBL)، یک روش یادگیری فعال است که برای کمک به دانشجویان جهت دستیابی به اهداف واحد درسی طراحی شده است. بسیاری از اعضای هیئت علمی و اساتید، TBL را انتخاب می‌کنند زیرا یک روش تدریس منحصر به فرد است اما شواهد مربوط به اثربخشی آن کاملاً مشخص نشده است. اگرچه هم‌اکنون یک جنبه مهم آموزش پزشکی، تدریس اخلاق حرفه‌ای است اما تدریس آن با چالش‌هایی نظیر عدم درک دانشجویان از ارزش یا مربوط بودن آن و کمبود روش‌های تدریس مؤثر برای استادان همراه می‌باشند. در این مطالعه اثر TBL بر درگیر شدن دانشجویان و رضایت از آموزش اخلاق حرفه‌ای و موفقیت‌های آموزشی ارزیابی شد.

روش کار:

جستجوی الکترونیک جامع با استفاده از کلید واژه‌های "یادگیری مبتنی بر تیم"، "اخلاق حرفه‌ای"، و "آموزش" انجام شد. جستجوی مقالات مروری و تحقیقی منتشر شده در پایگاه‌های اطلاعاتی Scopus و Scirus و بدون محدودیت زمانی صورت گرفت.

یافته‌ها:

نتایج مطالعات نشان دادند که TBL یک روش تدریس فعال مؤثر برای تدریس اخلاق حرفه‌ای می‌باشد. یک تغییر مثبت در نگرش در مورد اخلاق وجود داشت. اکثر دانشجویان بیان کردند که فعالیت‌های TBL نسبت به روش‌های سنتی فعال‌تر، مؤثرتر، لذت‌بخش‌تر است. به علاوه TBL موجب بهبود عملکرد دانشجویان بویژه دانشجویانی با عملکرد ضعیف می‌شود. به علاوه نشان داده شده است که ممکن است TBL برای دانشجویان با پایین‌ترین میزان موفقیت تحصیلی از دانشجویان با عملکرد بالاتر مؤثرتر باشد. همچنین مطالعات قبلی بیانگر کاربرد TBL به عنوان یک ابزار یادگیری مناسب برای تدریس اخلاق تحقیق و انتشار در کلاس‌های درس می‌باشد.

بحث و نتیجه‌گیری:

کاربرد TBL برای آموزش اخلاق حرفه‌ای، عملکرد دانشجویان را بهبود می‌بخشد و درگیری و رضایت دانشجویان را افزایش می‌دهند. روش TBL باید برای کاربرد گسترده‌تر در آموزش علوم پزشکی در نظر گرفته شود.

کلیدواژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، اخلاق حرفه‌ای، آموزش

یادگیری مبتنی بر تیم، نقاط قوت، ضعف و موانع اجرایی***علی تاج آبادی، جواد کنجولو****(کارشناس ارشد آموزش پرستاری، اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار)****علی تاج آبادی، کارشناس ارشد آموزش پرستاری، گروه آموزش پرستاری، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی سبزوار**www.alitaj58@yahoo.com**زمینه و هدف:**

امروزه سازمان‌های مختلف برای بقا نیازمند تغییر از سمت کار انفرادی به سوی کار با مبنای تیمی می‌باشند. کار تیمی، روز به روز اهمیت بیشتری می‌یابد و هنگامی که افراد با یکدیگر کار می‌کنند دستاوردها به لحاظ کمی و کیفی بهتر می‌شود. یادگیری مبتنی بر تیم کلید موفقیت و راه حل خلاق و جدید برای مسائل پیچیده سازمان‌های امروزی است.

روش کار:

پژوهشگران با مراجعه به متون و مقالات موجود اقدام به گردآوری اطلاعات نمودند. مقاله حاضر حاصل مرور چند متن علمی معتبر می‌باشد. لازم به یادآوری است نویسندگان از تجربیات فردی و گروهی خود نیز در این متن استفاده کرده اند.

یافته‌ها:**نقاط قوت TBL:**

- ۱- تقویت ارتباطات اجتماعی و به حداقل رسانیدن استرس افراد تیم
- ۲- تبادل دانش، ایده، مهارت و تجربیات اعضای تیم با یکدیگر
- ۳- اتخاذ بهترین تصمیم و حصول بهترین نتایج
- ۴- شناسایی و حل سریع تر مشکلات

نقاط ضعف TBL:

- ۱- عدم توجه به ویژگی‌های شخصیتی و فرهنگی اعضای تیم
- ۲- کاهش استقلال فردی در تیم، عدم تقویت استعداد فردی

۳- استفاده از تیم بجای اعضا جهت اتخاذ همه تصمیمات

۴- غفلت از توجه و قدردانی فردی به علت نگاه تیمی

موانع اجرایی TBL:

- ❖ ۱- اصطکاک در تقسیم کار و تصمیم‌گیری و کاهش بازدهی، به خصوص در ابتدای شکل‌گیری تیم‌ها
- ❖ ۲- وجود فشار گروهی یعنی افراد ممکن است نتوانند به راحتی و آزادانه، نظرات خود را ابراز کنند
- ❖ ۳- عدم استفاده بهینه از تخصص‌ها و ناتوانی در همسو کردن اهداف فردی، گروهی و سازمانی
- ❖ ۴- شکل‌گیری هسته‌های قدرت و مقاومت در برابر تغییرات اجرایی و تصمیمات اصلاحی
- ❖ ۵- سازش و گروه‌سالاری تحت عنوان اجماع و توجیه سوء مدیریت و نبود رهبری
- ❖ ۶- بی‌اعتمادی اعضای تیم نسبت به هم و ترس از مواجه شدن با یکدیگر
- ❖ ۷- تعداد زیاد اعضای تیم و ناتوانی در همسان‌سازی افراد
- ❖ ۸- تعهد نداشتن و عدم مسئولیت‌پذیری اعضای تیم
- ❖ ۹- وقت‌گیر و پرهزینه بودن کار تیمی
- ❖ ۱۰- بی‌توجهی به نتایج کار

بحث و نتیجه‌گیری:

کار تیمی یا تصمیم‌گیری مشارکتی، تکنیک سودمندی است که در اختیار مدیران قرار می‌گیرد تا بتوانند به نحو مؤثری اقدام به برنامه‌ریزی نمایند. تیم‌ها می‌توانند به عنوان ابزاری برای تقویت رضایت شغلی به کار گرفته شوند. همچنین آنها برای مدیران ابزار مؤثرتری هستند تا بتوانند مشارکت کارکنان را بهبود بخشیده، اخلاق آنها را متعالی و تنوع نیروی کار را گسترش دهند.

کلید واژه‌ها: یادگیری مبتنی بر تیم، نقاط قوت، نقاط ضعف، موانع اجرایی

تأثیر یادگیری مبتنی بر تیم بر یادگیری طولانی مدت و تفکر انتقادی

مرضیه خاتونی*^۱، فاطمه سمیعی سبینی^۸، زینب علیمراد^۹ و جیهه آتشی^{۱۰}

مقدمه و هدف:

یادگیری عبارتست از تغییر طولانی مدت در احساس، تفکر و رفتار فرد که بر اساس تجربه ایجاد شده باشد. هدف تمامی طرح ریزی‌های برنامه‌های درسی، فراهم آوردن فرصت‌ها برای فراگیران است تا بتوانند حداکثر بهره را از مشارکت در فعالیت‌های انتخاب شده یادگیری فراگیرند. هنگامی که فراگیران در فرصت‌های یادگیری سهم می‌شوند، به یک تجربه یادگیری تبدیل می‌شود که می‌تواند در رشد شخصیت فراگیران اثربخش باشد و این فرآیند آموزش است. هدف از این مطالعه بررسی تأثیر یادگیری مبتنی بر گروه بر یادگیری طولانی مدت و تفکر انتقادی فراگیران می‌باشد.

روش کار:

این مطالعه، مطالعه‌ای مروری است که با مرور مقالات ایندکس شده در سایت‌های معتبر اینترنتی صورت گرفته است. نتایج مطالعات بیانگر این است که کاربرد روش یادگیری مبتنی بر تیم در ۸۸ درصد موارد باعث بهبود درک مطلب و یادگیری طولانی مدت در فراگیران گردیده است. در ۹۰ درصد موارد توانایی کاربرد این روش به ویژه در موضوعات چالش برانگیز، موجب حل مسئله و مهارت‌های تفکر انتقادی فراگیران گردیده است. همچنین مطالعات گزارش کرده‌اند که کاربرد این روش یادگیری به طرز معنی داری موجب بهبود نگرش فراگیران نسبت به دوره آموزشی گردیده است. همچنین از دیگر مزایای کاربرد این روش این است که به جای اینکه تمرکز بر نمره و امتیاز باشد، تمرکز بر رابطه بین یادگیرنده و یاددهنده می‌باشد. یادگیری مبتنی بر تیم بهترین روش برای تشویق و درگیر ساختن فراگیران برای کشف پایه یک علم و متحد ساختن مفهوم و روند شکل گیری آن و همچنین تحقیق و پژوهش می‌باشد. تاکید گردیده است که برای اینکه این روش بازدهی مناسبی داشته باشد ضروری است که مدرسان آشنایی و تسلط کامل نسبت به نحوه اجرای این روش آموزشی نوین داشته باشند.

کلیدواژه‌ها: یادگیری مبتنی بر گروه، یادگیری طولانی مدت، تفکر انتقادی

اولین سمینار سراسری

یادگیری مبتنی بر تیم و آموزش علوم پزشکی

برگزیننده:

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی
دانشگاه علوم پزشکی تهران

پایان